NATIONAL LIBRARY
JUL 23 1973
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
B103/E/45/1

VAPAUS

ILMESTYY KESKIVIIKKOISIN
PERUSTETTU 1917

CANADAN SUOMALAISTEN
TYÖVÄENLEHTI

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 182 Elm Street West, Sudbury, Ontario P3E 4N3

No. 28 — Vol. LVII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Keskiviikko, heinäk. 11 p. — Wed., July 11, 1973

Ruokatavarain hinnat kohosivat 2%

Leipävarras nousee ylös huimaavaa vauhtia; canadalaisia ei lasketa enää yksityismatkalle Vietnamissa

Tilastotoimiston Statistics Canadan tiistaina Ottawassa julkaisemien tietojen mukaan ruokatavarain hinnat kohosivat Canadassa kesäkuun aikana 2 prosenttia korkeimmiksi siitä missä ne olivat toukokuussa. Koko elinkustannusindeksi nousi mainittuna aikana 0.8 prosenttia.

Kesäkuun kulutustavarain hintaindeksi, josta ruokatavarain kohdalle tulee 25 prosenttia, osoittaa ruokatavarain hintojen nousseen vastaavasti ajasta viime vuodelta 16.7 prosenttia, ollen kulutustavarain koko indeksi nyt 160.5.

Tämä tarkoittaa, että ruokatavarakori, minkä hinta viime vuoden kesäkuussa oli $13.75, maksoi viime kesäkuun lopussa $16.05.

Ruokatavarain hintojen jyrkkä nousu oli suurimpana tekijänä kulutustavarain hintojen yleisindeksin nousussa, mikä oli kesäkuussa 0.9 prosenttia ja normaalia suurempi nousu tähän vuoden aikaan.

Indeksiin sisältyvät kaikki muut tekijät, matkustusta lukuunottamatta mikä kohosi 0.9-prosenttisesti, osoittivat pienempää nousua kuin koko yhteismäärä.

Indeksin perustana on 100 vuoden 1960 hintojen mukaan. Siitä lähtien Canadan dollarin ostovoima on laskenut 67 senttiin.

Kaikkien tarvikkeiden yhteisindeksi oli kesäkuun lopussa 49.7. Toukokuussa se oli 148.4. Tämä tarkoittaa, että kotitalouden tarvikkeet ja palvelut, jotka maksoivat $14.84 toukokuussa, maksoivat $14.97 kesäkuussa.

Touko-kesäkuun välinen ruokatavarain hintojen 2-prosenttinen nousu on verrattavissa 0.2 ja 0.1 prosenttiseen ruokatavarain hintojen nousuun vuosina 1972 ja 1971 samojen kuukausien välillä.

Julkaistut tilastotiedot osoittavat kaikkien ruokalajien hintojen nousseen, mutta eniten nousi touko-kesäkuuhun naudan- ja siipikarjan liha.

Perunain, lettucen ja tomaattien hinnat nousivat 8.7-prosenttisesti ylittäen muiden kasvisten hintojen laskun. Tuoreitten hedelmien hinnat nousivat 5.1-prosenttisesti.

Lihan, siipikarjalihan ja kalatuotteiden hinnat kohosivat 2.7-prosenttisesti jne.

EI ENÄÄ YKSITYISMATKALLE

Ottawa. — Puolustusministeri James Richardson ilmoitti maanantaina, että Vietnamin rauhansopimuksen kansainvälisen valvontakomissionin canadalaisjäsenille on annettu määräys, että he eivät saa enää järjestää yksityismatkoja.

Hän sanoi alahuoneen istunnossa että ICCS:n 290:lle canadalaisjäsenelle on tehty täysin selväksi, että kaikkien tulevaisuudessa tehtävien matkojen yhteydessä heillä täytyy olla mukana ainakin yhden toisen ICCS:n jäsenvallan edustajia.

Valvontakomissionin kaksi canadalaisjäsentä, kapteenit Ian Patten, Torontosta ja Fletcher Thomson Ottawasta, on Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen tiedonannon mukaan tulleet pidätetyksi sen alueella siksi kun heidän matkastaan ei oltu annettu etukäteen tietoja ja kun vapautusliikkeen edustajat epäilivät heitä ICCS:n lipun varjossa luvattomilla asioilla liikkuviksi yhdysvaltalaisiksi.

Sen vuoksi kun näitä canadalais-kapteeneita ei oltu lähetetty ICCS:n toimesta matkalleen, ja kun heidän matkastaan ei oltu edes annettu ennakkotietoa, väliaikainen vallankumoushallitus on sanonut, että se ei voi ottaa vastuuta siitä, mitä heille on tapahtunut.

Viikon vaihteessa väliaikainen vallankumoushallitus ilmoitti kuitenkin, että vapautusarmeija on pidättänyt nämä miehet. Samalla ilmoitettiin, että canadalaiset voidaan vapauttaa heti kun turvallisuusseikat sen sallivat, eli kun Saigonin hallinto suostuu lopettamaan sotilasoperaationsa sillä alueella.

Ministeri Richardson sanoi maanantaina alahuoneessa, että Canadan toimesta tehdään kaikki mahdollinen kesäkuun 28 pnä kadonneitten canadalaisten vapauttamisen hyväksi. Hän sanoi Canadan pyytäneen ICCS:n muita jäseniä, Unkarin, Puolan ja Indonesian edustajia, lopettamaan kaikki rauhan valvontatoimet kunnes kadonneet canadalaiset saadaan vapautetuksi.

Vastauksena Donald Munron (PC) alahuoneessa esittämään kysymykseen, ulkoministeri Mitchell Sharp myönsi, että kadonneet canadalaiset eivät olleet "virallisella matkalla", mutta hän sanoi, että ICCS:n jäseninä he olivat virka-asemassa.

Vaikka kadonneet canadalaiset olivat vielä keskiviikkoaamuna väliaikaisen vallankumoushallituksen vapauttamalla alueella ehkä noin 35 mailin päässä Saigonista, niin yleisesti uskotaan kuitenkin, että on vain ajan kysymys siitä milloin he vapautuvat.

Sihanouk: Nixon antoi minulle gängsterivastauksen

New York. — Newsweek-julkaisu kertoo prinssi Norodom Sihanoukin sanoneen, että Yhdysvaltain presidentti Richard Nixon "antoi hänelle gängsterivastauksen" kun Sihanouk ehdotti Kambodzhan rauhanneuvotteluja.

Mainitun julkaisun mukaan Sihanouk oli sanonut kirjeenvaihtajille Bukarestissa, Romaniassa, jotta presidentti Nixon vastasi hänen reuhanneuvotteluesityksensä, että "mene puhumaan Lon Nolin kanssa Phnom Penhiin pyydä häneltä anteeksi ja neuvottele". Tämä oli todellinen gängsterivastaus, sanoi prinssi.

ETYK-KOKOUKSEN ENSIMMÄINEN VAIHE PÄÄTTYI ONNISTUNEESTI

Kokouksen toinen vaihe alkaa Genevessä syyskuun 18 päivänä; Tunnelma Helsingin kokouksessa oli "sydämellinen"

Helsinki. — Kolmenkymmenen viiden maan ulkoministerien Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen (ETYK) ensimmäinen vaihe — ulkoministerikokous — päättyi Finlandia-talossa lauantaina tehtyyn viralliseen päätökseen siitä, että kokouksen toinen vaihe alkaa Genevessä syyskuun 18 päivänä.

Kokouksessa vallitsi alusta pitäen sydämellinen tunnelma. Kaikkialla nähtiin vain hymyileviä kasvoja. "Euroopan historiassa on harvoja ennakkotapauksia — jos lainkaan — tällaisesta yhteisestä yrityksestä, aloitti Suomen ulkoministeri Ahti Karjalainen avajaislausuntonsa.

ETYKin merkittävyyttä korosti myös Yhdistyneet Kansakunnat järjestön pääsihteeri Kurt Waldheim.

Niin idän kuin lännenkin ulkoministerit korostivat viikon kestäneessä kokouksessa pitämissään puheissa tämän turvallisuus- ja yhteistyökokouksen historiallista merkitystä. Vissinlaisena vivahde-erona oli se, kun Neuvostoliiton ja muut sosialistiset maat korostivat ensisijaisesti itse sodan laittomaksi julistamista niin että kaikki kiistakysymykset käsitellään rauhanomaisella tavalla neuvottelupöytien ääressä, mutta länsimaiset edustajat korostivat enemmän ns. inhimillisten suhteiden parantamista Euroopan maiden välillä.

Jonkinlaisena pienenä riesana kokouksessa oli Maltan pääministeri Dom Mintoff, joka yksinään vaati kaiken aikaa, että Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssiin pitäisi kutsua myös Algerian ja Tunisian edustajat mikä olisi loppuun asti ajateltuna tarkoittanut sitä, että keskustelutavaksi olisi tullut myös lähi-idän tilanne, jota kokouksen järjestäjät eivät tässä yhteydessä halunneet kun kysymys oli ennen kaikkea Euroopan maiden ja kansojen turvallisuudesta ja yhteistyöstä.

Kaikki Finlandia-talossa pidetyt kokoukset pidettiin kuitenkin poikkeuksellisen ystävällisessä ilmapiirissä. Ulkoministerit esittivät hyvin toivorikkaita lausuntoja siitä, että Genevessä syyskuussa pidettävä ETYK kokous edistyy myös hyvin.

VIIME TIEDOT

Washington. — Watergate-asiaa tutkivalle senaatin komitealle tiistaina antamansa todistajalausunnon yhteydessä USAn entinen oikeusministeri John Mitchell, joka toimi viime syksynä myös presidentin uudelleenvalinta-komitean johtajana, kiisti väitöksen, että hän osallistui Watergate-salakuuntelu-skandaalin suunnitteluun ja järjestämiseen, mutta myönsi, että presidentin valinnan hyväksi hän osallistui skandaalin peitetoimiin samalla kun hän pidättyi ilmoittamasta presidentti Richard Nixonille näistä lakivastaisista toimenpiteistä.

Ottawa. — Voima-asiain ministeri Donald Macdonald myönsi tiistaina alahuoneen istunnossa, että viimeaikaisten öljytuotteiden hinnankorotusten takana on vientihintojen nousu. Hän sanoi, että mieluimminkin maailman markkinahinnat kuin tuotantokustannukset, ovat olleet pääasiallisempina tekijöinä öljytuotteiden hintojen nousussa Canadassa. Tämä on ollut yleisesti tiedossa mutta NDP:n kansallinen johtaja David Lewis totesi, että tämä oli ensimmäinen kerta jolloin mr Macdonald esiintyi "riittävän suorasukaisesti tunnustaakseen asian".

Peking. — Tiistaina saatujen epävirallisten tietojen mukaan Kiinassa järjestetään myöhemmin tämän vuoden aikana sekä kommunistisen puolueen kongressin että Kansallisen kansankongressin istunnot. Viimeksipidetty Kiinan kommunistinen puolueen kansallinen kongressi oli v. 1969. Se hyväksyi uudet säännöt, valitsi uuden puoluejohdon ja nimitti puolustusministeri Lin Piaon puheenjohtaja Mao Tshe-tungin tulevaksi seuraajaksi. Sen jälkeen on Lin Piaon kerrottu kuolleen lentoturmassa epäonnistuneen vallankaappausyrityksen jälkeen.

Saarivaltakunta Bahama itsenäistyi tiistaina

Nassau. — Kolmesataa vuotta Britannian alusmaana ollut Bahama, johon kuuluu noin 700 saarta, itsenäistyi asianmukaisine juhlallisuuksineen tiistaina, heinäkuun 10 päivänä. Nyt itsenäistyneen maan väkiluku on 185,000.

Ennakkotietojen mukaan Clifford Parkissa tiistai-iltana pidettyyn juhlaan odotettiin 50,000 bahamalaista.

Sivuun vetäytyvää emämaata, Britanniaa, edusti 24-vuotias prinssi Charles. Pääministerin tointa tulee jatkamaan itsenäistyneessä Bahamassa Lynden Pindling.

Maan itsenäistyminen ei ilmeisestikään tuota hetkikohtaisesti suurempia sosiaalisia muutoksia. Bahamalaiset saavat itselleen uuden lipun, uuden kansallislaulun ja uuden matkustajalentoyhtiön.

Mitään finanssikriisiä ei ole välittömästi odotettavissa sillä Bahama ei ole saanut finanssiapua Britannialta.

Mutta itsenäisenä maana Bahama voi liittyä Yhdistyneet Kansakunnat järjestöön ja siten valvoa paremmin etujaan esimerkiksi kalastusvesillä.

Bahaman itsenäisyysliikkeen johtohenkilö, pääministeri Lynden Pindling, jatkaa tointaan Bahaman itsenäistyttyä eilen, heinäkuun 10 päivänä.

Tärkeimpänä liikehaarana tulee edelleen olemaan turistiliike mikä ei anna järin vakaata talousperustaa maalle.

Miltei yhtä vetävänä, ellei sitäkin parempana, vetonaulana varakkaisiin ihmisiin nähden on Bahaman "verovapaus", mikä jatkuu itsenäistymisen jälkeenkin. Siellä ei tunneta lainkaan tulo-, yhtiö-, perintö-, omaisuus-, lahja- tai pääoman lisääntymisveroa. Suurin osa valtion veroista peritään välillisten verojen muodossa, kuten tulleista, toimiluvista, postimerkkiveroista jne.

Bahama jäi edelleen kuningaskunnaksi missä on kuningatar samalla tavalla kuin Canadassakin. Kuningatar (tai kuningas) nimittää kenraalikuvernöörin, jonka täytyy olla bahamalainen.

"Yhtiöiden avustuslaki" tuli hyväksytyksi

Teollisuus- ja kehitysyhtiöt saavat nyt 9-prosenttisen veroalennuksen ja muita etuja

Alahuoneen istunnossa hyväksyttiin kolmannessa käsittelyssä viime keskiviikkona vuoden päivät keskustelun alaisena ollut monimiljoonainen "lahjalaki suursuuryhtiöille", kuten NDP:n edustajat selittivät.

Finanssiministeri John Turnerin alunperin toukokuussa 1972 esittämä laki, jonka käsittely lykättiin yli lokakuun vaalien, myöntää taannehtivasti vuoden alusta alkaen tehdas- ja kehitysyhtiöille 9-prosenttisen veroalennuksen alentamalla niiden tuloveron kattorajaa 49:stä prosentista 40 prosenttiin. Sen lisäksi nämä yhtiöt saavat oikeuden vähentää veroalennustarkoituksessa entistä nopeammin uusiin koneisiin ja laitteisiin sijoittamansa pääomat.

Kolmannessa lukemisessa tämä "yhtiöiden avustuslaki" hyväksyttiin äänin 165—23. Lain hyväksymisen puolesta äänesti 83 liberaalia, 72 konservatiivia, 9 soc.creditia ja 1 itsenäinen. Vastaan äänesti 23 NDP:n edustajaa.

Puhemies Lucien Lamoureux ei äänestänyt ja istunnosta oli poissa 75 alahuoneen jäsentä, mukaanlukien pääministeri Pierre Trudeau ja oppositiojohtaja Robert Stanfield.

Heti tämän lakiluonnoksen hyväksymisen jälkeen aloitettiin komiteaistunto missä käsitellään toista verolakiehdotusta, mikä korottaa veroista vapaan tuloerän summaa ja vahvistaa aiemmin luvatun 5-prosenttisen tuloveroalennuksen vakiinnuttamalla nyt käytännössä olevan 3-prosenttisen alennuksen ja lisäämällä siihen 2 prosenttia.

Eräät alahuoneen jäsenet selittivät, että yhtiöt voivat helposti luovuttaa nyt saamansa verosäästön osakevoitoksi, ja kun 60 prosenttia suurista yhtiöistä on ulkomaisessa omistuksessa niin tämä verosäästö voi kulkea ulkomailla asuville osakkeenomistajille.

Tämän vastineeksi finanssiministeri Turner lupasi tarkkailla kyselykaavakkeiden perusteella sitä, että nämä yhtiöt käyttävät veroalennustulonsa työmahdollisuuksien kehittämiseen eikä osakkenomistajinsa rikastuttamiseen. Varsinaiset kontrollimenetelmät ovat kuitenkin melko epämääräisiä.

Pres. Nixon lupasi rauhaa myös USAn "kotirintamalla"

Kansas City. — Ollessaan seuraamassa sitä, kun Clarence Kelley otti virallisesti vastaan FBI:n johtajan toimen, presidentti Richard Nixon sanoi Yhdysvaltain olevan siirtymässä uudelle ajanjaksolle "rauhan saavuttamiseksi kotona".

Sen jälkeen kun Kansas Cityn entinen poliisipäällikkö, 61-vuotias Kelley teki virkavalansa, luvaten voimakkaasti puolustaa liittovaltion lakeja, presidentti Nixon piti puheensa.

Nixon puhui katurikosten vähenemisestä, edistyksestä taistelussa huumausongelman ratkaisemiseksi sekä väkivaltaisuuksista ja hävityksestä vapautuneista oppilaitoksista. Sen jälkeen hän viittasi Yhdysvaltain ja Kiinan sekä Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton suhteiden paranemiseen sekä Vietnamin rauhaan ja sanoi, että ulkopoliittiset saavutukset saattavat hämätä kotimaista edistystä.

Arviolta 18,000 henkeä oli kuulemassa presidentin puhetta. Joukossa oli nuoria hallitusohjelman vastustajia. Mielenosoittajat kantoivat julisteitaan ja hokivat tunnuslauseitaan vaatien Kambodzhan pommituksen lopettamista ja tuomiten sen tavan miten mr Nixon on käsitellyt Watergate-skandaalia.

Presidenttia vastaan nostetuissa julisteissa sanottiin: "Erottakaa Adolf Nixon, julkaiskaa presidentin asiakirjat ja pelastakaa lapsemme nixonismilta."

Castro syyttää USA:ta Chilen "kaappareista"

Miami. — Kuuban pääministeri Fodel Castro sanoo, että "imperialismin rohkaisema oikeiston vehkeily" on vastuussa äskettäin tehdystä ja surkeasti epäonnistuneesta kaappausyrityksestä presidentti Salvador Allenden hallitusta vastaan Chilessä.

Hän syytti nimeltä mainiten Yhdysvaltoja ja Brasiliaa "vallankumousliikkeiden tukahduttamisyrityksistä" tällä mantereella.

Castro sanoi, että samat oikeistopiirit, jotka yrittivät kukistaa Allenden hallituksen, olivat Uruguayn sotilasdiktatuuriin pyrkivien voimien takana.

USAn entinen trallaaja huume-salakuljetuksessa?

North Vancouver. — Viime perjantaina nostettiin uusia syytteitä noin 20 henkilöä vastaan jotka aiemmin pidätettiin epäiltynä siitä, että he yrittivät salakuljettaa Canadaan 1,000 paunaa hashista ja marijuanaa.

Kolmetoista amerikkalaista pidätettiin aiemmin Yhdysvaltain entisestä miina-trallaajasta Maysvillesta, joka on uusittu "toisenlaiseen käyttöön". Heitä syytettiin alunperin Canadan siirtolaislakien rikkomisesta, mutta perjantaina tämä alkuperäinen syytös peruutettiin ja asianomaisia vastaan nostettiin syytös huumausaineiden salakuljetuksesta maahan.

Tätä ennen, viime keskiviikkona, Canadan järjestysviranomaiset olivat löytäneet 24 muovipussia huumausainetta — 800 paunaa hashista ja 200 paunaa marijuanaa — Vancouverin saaren luoteisosasta Quatsimo Soundin rannikolta.

Edellämainitun 13 amerikkalaisen lisäksi Canadan viranomaiset pidättivät 5 canadalaista ja 2 amerikkalaista Gondola-nimisestä kalastusaluksesta. Heitä vastaan nostettanee myös syytös salavehkeilystä huumausaineiden salakuljettamiseksi Canadaan. Kaiken kaikkiaan oli maanantaiaamuun mennessä nostettu syytteitä 7 miestä ja kuutta naista vastaan.

Syyttää bensapulasta 15 suurta öljy-yhtiötä

Tallahassee, Fla. — Floridan osavaltio nostatti maanantaina liittovaltion oikeudessa 15 suurempaa öljy-yhtiöä vastaan syytöksen salavehkeilystä Yhdysvaltain nykyisen polttoainepulan kehittämiseksi.

Syytöskirjelmässä vaaditaan ko. yhtiöitä vapauttamaan itsensä kaikista meneillään olevista öljyn etsintä- ja öljykaivojen kehittämistoimista, jos ne mielivät jatkaa bensinin vähittäiskauppaa, selitti Floridan pääprokuraattori Robert Shevin.

Syytöskirjelmässä väitetään, että ko. öljy-yhtiöt ovat osallistuneet laittomaan monopolitoimintaan.

Suosittelee pakkotyöopetusta Ballardille

Toronto. — Wentworthia Ontarion lainlaatijakunnassa edustava Ian Deon (NDP) suosittelee, että Maple Leaf Gardensin presidentti Harold Ballard pitäisi siirtää Milhavenin minimiturvallisuusvankilasta (jota vankilaa Ballard sanoi "Millhaven motelliksi" missä tarjoillaan 2-3 kertaa viikossa steak paistia) Kingstonin pakkotyövankilaan.

Ballard tuomittiin viime syyskuussa 3 vuodeksi vankilaan siitä, että hän oli petoksellisin menetelmin ja varastamalla käyttänyt $205,000 Maple Leafin varoja.

Ollessaan joitakin päiviä sitten viikonloppulomalla Ballard antoi lehdistön informaatiotilaisuudessa tietää, että hän voi päästä ehdonalaiseen vapauteen ensi lokakuussa. Mr. Dean sanoo kirjoittaneensa oikeusministerille ja liittovaltion porkuraattorille, että Ballard tulisi siirtää Kingstoniin, "mistä hän voisi saada paremman sisäkuvan normaalista pakkotyölaitoksesta".

Dean on myös esittänyt, että Ballard ei voi olla oikeutettu ehdonalaisuuteen pääsemiseksi niin kauan kun hän "ei ymmärrä, jotta hän on tehnyt rikoksen".

ENTINEN VOIMAMIES TAKAISIN HALLITUKSEEN

Entinen "voimamies", Darcy McKeough vedettiin viime keskiviikkona uudelleen Ontarion hallitukseen — yhä tärkeämmäksi tulevan voimaministerin tehtäviin.

Aikaisemmin 40-vuotias mr. McKeough oli Ontarion hallituksessa avainasemassa toimien raha-, ja talousministerin tehtävissä. Häntä pidetään sekä kyvykkäänä että vallanhimoisena ja häikäilemättömänä miehenä.

Mr. McKeough joutui eroamaan vaaja vuosi sitten hallituksesta eturistiriita-syytöksen johdosta.

Silloin osoitettiin, että mr McKeoughn ollessa kunnallisasiain ministerinä v. 1969 mainittu ministeriö antoi hyväksymisensä Chathamissa olevan asuntolähien kehittämiseksi. Mr. McKeoughlla oli finanssiyhteyksiä mainittuun maahan.

Mr. McKeough väitti, että ministeriö teki tämän hyväksymispäätöksen niin, ettei hän henkilökohtaisesti osallistunut asiaan. Hän tunnusti kuitenkin "virheensä" ja ilmoitti eroavansa "luottamuksen säilyttämiseksi hallitusjärjestelmään".

Tätä eroa seurasi hetkellinen toimettomuuskausi miehelle joka oli ollut ministerinä vuodesta 1966 alkaen.

Mutta pääministeri William Davis nimitti viime tammikuussa mr McKeoughn parlamenttisihteerikseen antaen hänelle erikoistehtäväksi voima-asiain käsittelyn. Sitä pidettiin poliittisissa piireissä ensimmäisenä toimenpiteenä mr McKeoughn "uudelle tulemiselle".

Asiain tärkeyttä korostaen pääministeri Davis muodosti erikoisen voima-asiain ministeriön ja mr McKeough nimitettiin nyt tähän ministeritehtävään.

Tervetuloa SUURJUHLAAN, Sudburyyn ja Wanupiin, elokuun 3, 4 ja 5 pnä

VAPAUS
(LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: V. KENTALA
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published once weekly: Wednesdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69. P3E 4N3
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Etyk-kokous Helsingissä

Canadan ulkoministeri Mitchell Sharp tulkitsi varmaan canadalaisten enemmistön mielipiteen kun hän Helsingissä viikko sitten tiistaina alkaneen yleiseurooppalaisen turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin (Etyk) avajaispäivänä sanoi, että NL:n ulkoministeri Andrei Gromyko loi puheessaan hyvän perustan kokouksen työlle. Mr. Sharp oli ilmeisesti oikeassa siinäkin, että länsimaiden edustajat, osa canadalaisista mukaan lukien, on eri mieltä joistakin mr Gromykon ehdotusten kohdista. Jos näin ei olisi, niin silloin ei mitään kansainvälistä konferenssia tarvittaisikaan. Toisaalta on syytä muistaa, että monet canadalaiset toivoivat mr Sharpin kiinnittävän enemmän huomiota peruskysymykseen, sodan vaaran torjumiseen, kuin "inhimillisiin" seikkoihin, joilla on tietenkin oma paikkansa asian yksityiskohdista puhuttaessa.

Näitä rivejä kirjoitettaessa (torstaina) on vielä liian aikaista kommentoida Etyk-kokouksen menosta ja mahdollisuuksista yleensä. Todeta voidaan kuitenkin, että yksinomaan tämän konferenssin järjestäminen, missä on 32:n eurooppalaismaan sekä Yhdysvaltain ja Canadan ulkoministerit, edustaa historiallista tapausta. Se osoittaa, että rauhanomaisen rinnakkaiselon periaate ei ole enää pelkkä periaate, vaan siitä on tullut todella käytännön ilmiö valtioiden välisissä suhteissa. Edelläsanottu, verrattuna "kylmään sotaan", jonka rippeitä on vielä nähtävissä silloin tällöin, edustaa todella historiallista edistystä.

Meitä Canadan suomalaisia lämmittää tietoisuus siitä, että Suomessa on tehty paljon ja todella arvokasta työtä yleiseurooppalaisen turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin onnistumisen hyväki. Vallinneista vaikeuksista huolimatta on nyt päästy siihen — kiitos melkoisessa määrässä Suomen nykyisen valtiojohdon ponnisteluille — että tämä historian ensimmäinen yleiseurooppalainen valtiokonferenssi saatiin viime viikolla käynnistetyksi.

Se työ, mitä Suomessa on tehty Etykin hyväksi ja se tosiasia kun historiallinen kokous käynnistettiin Helsingissä, on suuri kunnianosoitus ja tunnustus isiemme maan nykyohjelmalle.

Me liitymme niihin hyvää tarkoittaviin canadalaisiin, jotka toivovat ja vaativatkin, että Helsingissä nyt kookontunut Etyk saisi laadituksi takeet, että Euroopassa, joka on ollut kahden maailmansodankin kehto, alkaisi nyt kestävän rauhan ja kaikinpuolinen yhteistyön kausi. Saadut kokemukset viittaavat myös siihen, että johdonmukaista rauhanohjelmaa seuraava Suomi tulee olemaan tämän yleiseurooppalaisen konferenssin arvossapidetty isäntä.

Chilen oikeiston törmäilystä

Viikko sitten perjantaina yritti suhteellisen pieni asevoimien määrä, jonka takana ja tukena oli maan äärioikeistolaiset, järjestää asevoimin vallankaappauksen mutta epäonnistui siinä täydellisesti. Osoittautui että vallankaappausyritys oli äärioikeiston heikkouden eikä suinkaan voiman näytös.

Chilen asevoimat antoivat ehdottoman tukensa maan perustuslailliselle hallitukselle, ilmoitti Santiagossa Santiagon maakunnan poikkeustilavyöhykkeen komentaja kenraali Caruo Sepulveda. Asevoimat osoittivat korkeaa velvollisuudentuntoa, kurinalaisuutta ja kunnioitusta maan perustuslaillista järjestystä kohtaan, korosti komentaja. Selvää on, että Chilen kansa on päättänyt kulkea edelleen valitsemaansa tietä.

Vuonna 1970 presidentin vaaleissa kärsimänsä tappion jälkeen on Chilen oligarkia useammankin kerran yllyttänyt kapinaan Chilen upseeriston horjuvaa ainesta, kirjoitti tapahtumasta neuvostoliittolainen lehtimies Vitali Borovski. Kapinallisten voimin laskivat taantumukselliset saavansa aikaan kansallissodan, palauttavansa itselleen poliittisen vallan, kansallistetut yritykset ja maatilat. Tällaiset pyrkimykset törmäsivät kuitenkin laillisuuden ja kansan tahdon kannalla olevan asevoimien johdon päättäväiseen vastaiskuun.

Oikeiston kannalta epätoivoista tilannetta kuvaa fasistisen Patria y Libertad (isänmaa ja vapaus)-järjestön johtajan lausunto, ettei Chilessä synny poliittista ratkaisua ja edelleen: "Puolueet ovat osoittaneet kykenemättömyytensä marxismin etenemisen ehkäisemiseksi. On tullut vapauden puolustamisen hetki — ei sanoin vaan teoin. On tullut hetki tarttua kivääriin, jos vapauden hinta on kansalaissota, on meidän maksettava se."

Tällaisen puheen pitäjällä ei ole mitään yhteyttä kansaan eikä hänellä ole mitään toivoa kansanvallasta. Chilessa viimeksikuluneitten viikkojen aikana vallinneet levottomuudet, terroriteot ja opposition hallitusta vastaan järjestämä Ei Tenienten kuparilakko, kuuluivat kaikki samaan kaappauksen valmisteluun.

Chilen tilanteen selvenemisen airueena voidaan pitää mm. sitä kun maan suurimmissa kaupungeissa oli pari viikkoa sitten historian mahtavimmat työläisten ja kansanrintaman muiden kannattajien mielenosoitukset oikeiston terroria ja kansalaissotasuunnitelmia vastaan. Tähän mielenosoitukseen sisältyi myös vuorokauden yleislakko. Se oli osoitus siitä, että oikeistovoimat voidaan hillitä ja että niiden suunnitelmat kansalaissodan aloittamiseksi ovat torjuttavissa.

Vielä on protestin aika

Sudburyn seurakerholaisten toimesta kerättiin äskettäin hyvin lyhyessä ajassa satakunta nimikirjoitusta anomukseen, että Ontarion hammasteknikoille myönnettäisiin oikeus tekohampaiden tekoon suoraan asiakkaille.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tekohampaita tarvitsevat ihmiset saisivat, kuten nytkin, jolloin teknikot valmistavat niitä osittain "laittomuuden olosuhteissa", sekä ylä- että alahampaat noin $150—$180 hinnalla, jota vastoin, jos nämä tuiki tärkeät laitteet tilataan hammaslääkärin välityksellä samalta teknikolta, niin silloin ne maksavat $350 ja sitäkin enemmän. Eläkeläisille, kuten muillekin varattomille ihmisille tämä on erittäin tärkeä asikka.

Mutta vaikka hammaslääkärit valittavat "ylikuormitusta" he ovat kuitenkin vaatineet, että tekohampaat on tilattava heidän kauttaan. Ja Ontarion terveysministeri Richard Potter on kuullut äveriäitten hammaslääkärien valitusäänen. Hänen aloitteestaan on laadittu laki, joka kieltää rangaistuksen uhalla teknikot tekemästä hampaita suoraan asiakkaille. Kuvaan kuuluu, että mr Potter julistaa ko. lain voimaan aivan lähipäivinä.

Vielä on alkaa protestoida mokomaa lakitekelettä vastaan.

Pres. Urho Kekkonen ETYK-kokouksesta:

AINOA TIE, JOKA SAATTAA JOHTAA KESTÄVIIN TULOKSIIN

Helsinki. — Tehtäväänne voi liioittelematta sanoa historialliseksi. Hallitukset, jotka yhteisesti ovat vastuussa maanosamme rauhan jatkumisesta ja sen kansojen turvallisuuden lujittumisesta, ovat lähettäneet Teidät arvovaltaisina edustajinaan panemaan alulle ainutlaatuisen kansainvälisen kokouksen, sanoi presidentti Urho Kekkonen ETYK:n avajaisissa. Nyt alkavalle konferenssille ei löydy edeltäjää maanosamme historiassa. Se ei ole mikään sodan voittajien kokous; se ei ole vain suurten ja voimakkaiden neuvonpito; se on kaikkien asianomaisten hallitusten yhteinen yritys päästä tasavertaisuuden ja toistensa kunnioittamisen pohjalla lähemmäs kaikkia koskevien elinkysymysten ratkaisua.

Euroopan maat ovat tasavertaisia mutta erilaisia. Maanosamme rikkaus on ollut juuri sen poliittisen elämän, talouden ja kulttuurin moninaisuudessa, joka on sallinut jokaiselle kansalle mahdollisuuden itse valita oman tiensä. Suurilla mailla on elintärkeät etunsa ja arvovaltansa (prestige) jotka on otettava tosiasioina huomioon. Mutta myös pienillä mailla on elintärkeät etunsa ja kansallinen omanarvontuntonsa (national dignity). Euroopan monivivahteinen historia osoittaa, että pysyviä turvallisuusratkaisuja ei saada aikaan, jos näihin ei kiinnitetä asianmukaista vakavaa huomiota. Aloittaessaan työnsä tasavertaisuuden ja toistensa kunnioittamisen pohjalta on konferenssi valinnut ainoan tien, joka saattaa johtaa kestäviin tuloksiin.

Euroopan turvallisuutta ja yhteistyötä käsittelevän kokouksen tuloksena voimme lopultakin, niin toivomme kuitata maanosamme menneisyyden raskaan perinnön. Mutta konferenssin tehtävä on vielä laajempi. Euroopan kansojen on yhdessä pystyttävä löytämään muodot ja menettelytavat, joiden puitteissa voimme keskittää voimamme yhteistyöhön Euroopan ja samalla koko maailman tulevaisuutta koskevissa kysymyksissä. On luotava työtavat taloudellisen, teknisen ja kulttuurikehityksen, luomien uusien tehtävien ratkaisemiseksi yhteisin toimin. Konferenssinne ei ole vain turvallisuuskokous — se on myös yhteistyökokous. On astuttu askel sitä kehitysvaihetta kohti, jonka luonteen suomalainen aforistikko 1960-luvulla määritteli sanomalla: turvallisuus ei ole aidan panemista vaan oven avaamista.

Oma maani on tavoitellut turvallisuutta noudattamalla ulkopolitiikkaa, jonka pyrkimyksenä on maan pysyttäminen kansainvälisten ristiriitojen ja selkkausten ulkopuolella. Tässä olemme myös onnistuneet. Suomen turvallisuus ei nojaudu sotilasliittoihin eikä yhden valtaryhmittymän suojeluun toista vastaan, vaan rauhantahtoiseen puolueettomuuteen ja hyviin ja ystävällisiin suhteisiin, jotka olemme onnistuneet luomaan naapureidemme kanssa. Turvallisuuspolitiikkamme ei myöskään merkitse eristäytymistä ja jättäytymistä tapahtumien ulkopuolelle. Sen oleellisena osana on myötävaikuttaminen riitojen rauhanomaisten ratkaisujen hyväksi ja entistä rationaalisemman rauhanomaisemman kansainvälisen yhteistyön kehittämiseksi. Tällä pohjalla toimien on Suomen kansa jo vuosia sitten löytänyt paikkansa Euroopassa. Suomen asema maanosan poliittisessa kentässä on vakiintunut ja se tulee nykyisellään säilymään myös siinä uudessa, toivottavasti entistä turvallisemmassa ja entistä rauhanomaisemmassa Euroopassa, jonka rakentamiseen konferenssiin osallistuvat valtiot pyrkivät. Mitä tahansa muutoksia tulevaisuus tuokaan Eurooppaan, Suomen rooli on arvailujen ja spekulaatioiden ulkopuolella.

Sen lisäksi että kaikkien Euroopan kansojen tavoin tervehdimme toivon ja ilon tuntein konferenssin alkamista, Suomen hallituksella ja kansalla on myös erityinen syy tyytyväisyyteen. On kulunut runsaat neljä vuotta siitä, kun Suomen hallitus ilmoitti olevansa valmis sekä turvallisuuskonferenssin että sitä valmistelevan kokouksen isäntämaaksi. Katsoimme, että meillä oli hyvät edellytykset tällaiseen aloitteeseen, ja olemme iloisia nyt, kun tapahtumat ovat osoittaneet arvioinnin oikeaksi. Suomen hallitus saattoi tarjota palveluksiaan nimenomaan siksi, että suhteemme kaikkiin maihin ovat hyvät ja että olemme pyrkineet määrittelemään kantamme kiistakysymyksiin tasapuolisuuden ja asiallisuuden kriteerioita noudattaen. Kun konferenssi nyt alkaa työnsä, Suomen kansa näkee pääkaupunkinsa saaman tehtävän käytännön tunnustuksena aktiiviselle, rauhanomaiselle puolueettomuuspolitiikalleen.

Jo tähän mennessä on kuljettu pitkä tie. Valmistavat keskustelut kahdenvälisellä pohjalla osoittautuivat aikaa vieviksi ja monitahoisiksi. Suomen hallitus katsoi, että sillä tekemänsä aloitteen takia oli erityinen vastuu tästä neuvotteluvaiheesta. Pyrimme siksi aktiivisesti ja johdonmukaisesti edistämään prosessia, joka vihdoin johti välitavoitteeseen, monenkeskisten konsultaatioiden alkamiseen. Myöskään Helsingin konsultaatioiden työ ei ole ollut helppoa. Olen ihaillen pannut merkille sen perusteellisuuden, kärsivällisyyden ja kompromissihalun, jota kaikkien asianomaisten hallitusten edustajat Helsingin konsultaatioiden aikana ovat osoittaneet. Konferenssin muodot ja sisältö on ollut löydettävä ilman esikuvia, yhteisin ponnistuksin konsultaatiovaiheen aikana. Tänä päivänä olemme todistamassa heidän työnsä onnistumista.

Eteneminen kohti Euroopan turvallisuutta ja yhteistyötä käsittelevää konferenssia on ollut mahdollista vain pyrkimällä kerta kerralla yhteisymmärrykseen, konsensukseen, hallitusten kesken. Tämä taas on edellyttänyt jatkuvia kompromisseja ja sovitteluja erilaisten peruskäsitysten ja toisistaan poikkeavien etujen välillä. Olen vakuuttunut sitä, että nyt alkava konferenssi tässä samassa hengessä työskennellen yltää tuloksiin, joilla on pysyvää arvoa ja tärkeä merkitys Euroopan tulevaisuudelle.

Näillä ajatuksilla haluan toivottaa Suomen hallituksen ja kansan puolesta menestystä työllenne

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Alex Nummi, Toronto, Ont. täyttää sunnuntaina, heinäkuun 15 pnä 80 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onnentoivotuksiin.

Haldeman, Mitchell ja Erlichman

New York. — Watergate-skandaalia tutkineet lakimiehet ovat suositelleet, että neljä Valkoisen talon entistä avustajaa ja Nixonin uudelleenvalintakomitean jäsentä pantaisiin syytteeseen oikeuden harhaanjohtamisesta. Näin kertoi amerikkalainen televisioyhtiö CBS viime keskiviikkoiltana.

Kyseiset henkilöt ovat presidentti Nixonin entiset avustajat Bob Haldeman ja John Ehrlichman, jotka erosivat virastaan huhtikuussa, Nixonin uudelleenvalintakampanjan johtaja, entinen oikeusministeri John Mitchell sekä Valkoisen talon erotettu neuvonantaja John Dean.

CBS:n mukaan suositus on esitetty Watergate-jutun syyttäjälle Archibald Coxille selonteossa, jonka skandaalia tutkineet lakimiehet ovat valmistaneet. Raportin tekijät erosivat viime viikolla antaakseen Coxille vapaat kädet jatkaa tutkimuksia.

CBS kertoi että todisteet Haldemania, Ehlichmania, Mitchelliä ja Deania vastaan ovat osittain asiakirjoihin perustuvia ja osittain suullisia. Selonteossa mainitaan myös useita muita henkilöitä, jotka ovat sekaantuneet juttuun. Dean on myöntänyt senaatin kuulusteluissa johtaneensa oikeutta harhaan ja osallistuneensa skandaalin peittelyyn.

Selonteon mukaan Watergaten peittely-yrityksiin sisältyi mm. väärän valan vannomisia ja todistajien lahjomista.

CBS kertoi, ettei selonteossa ole käsitelty Nixonin osuutta, mutta se herättää kuitenkin kysymyksiä hänen osallisuudestaan asiaan. Raportin mukaan skandaalin salailuyrityksillä oli kaksi päätarkoitusta: 1. estää juttuun sekaantuneiden korkea-arvoisten henkilöiden paljastuminen koska tämä oli voinut vahingoittaa Nixonin mahdollisuuksia marraskuun vaaleissa, 2. peittää Watergate-oikeudenkäynnissä tuomittujen Gordon Liddyn ja Howard Huntin aiempi rikollinen toiminta.

MITÄ MUUT SANOVAT

OLEMMEKO "VÄÄRÄLLÄ PUOLEN AITAA"?

Ballard saa steak-paistia vankilassa . . . julisti Toronto Star-lehti kuudella palstalle levitetyssä etusivun jutussa viime keskiviikkona ja selitti sitten asiaa noin nimeensä:

Maple Leaf Gardensin presidentti Harold Ballard, joka on 3-päiväisellä lomalla vankilasta, sanoi eilen, että olot Milhavenin pakkotyölaitoksella ovat niin hyvät, että hän katsoo myönteisesti paluuta sinne.

Vangit syövät "tenderloin-steak" paistia kaksi tai kolme kertaa viikossa, kertoi Ballard sanoen pilaillen, sitä instituuttia "Milhaven motelliksi".

Milhavenin johtaja Mel C. Willard sanoi Ballardin liioittelevan. "Steakia" tarjoillaan mieluimminkin vain 2-3 kertaa kuukaudessa. Mutta vangit syövät hyvin, hän sanoi, mainiten kananmunat, kinkun, sianlihakyljykset tyypillisinä annoksina . . .

Ballard tuomittiin viime lokakuussa $205,000 suuruisesta petoksesta ja varkaudesta . . . saaden kolmen vuoden tuomion. Hän voi päästä ehdonalaisuuteen ensi lokakuussa . . .

Ballard sanoi, että häntä kohdellaan "erinomaisen hyvin . . . Oletan että Milhavenin vangit syövät paremmin kuin suurin osa canadalaisista. Tyypillisenä ateriana on tenderloin steak-paistit, puutarhaherneet, uuniperunat, omenapiirakka ja jäätelö . . .

Willard sanoi että maximi-turvavankilaosastolla Millhavenissa vangin ylläpito maksaa $9,000—$10,000 vuodessa. Mutta hinta on melkoisesti pienempi minimi-turvallisuusosastossa missä Ballard asuu. Minimi-turvallisuusosastossa on 63 vankia. Sinne voitaisiin sijoittaa 92.

Vangeilla on (minimi-turvallisuusosastossa) väritelevisio . . . Heillä on voimisteluhuone . . . pieni golf-kenttä ja painonnostovälineet.

"Melko ylellistä" kommentoi Willard.

Torontolainen aamulehti:

Liberaalit painostivat saadakseen tukea yhdysvaltalaisten omistamilta yhtiöiltä

Torontolainen aamulehti, The Globe and Mail kertoi torstaina, että liberaalipuolue teki viime syksynä vaalivarojensa vähennyttyä "keskitettyjä yrityksiä" saadakseen yhdysvaltalaisten omistamat canadalaisyhtiöt antamaan finanssitukea liberaaleille.

Yhdessä tapauksessa, kertoi mainittu lehti, senaattori Harry Hays Calgarysta, matkusti halki Yhdysvaltain yrittäen suostuttaa yhdysvaltalaiskorporatiot lahjoitusten tekoon canadalaisten alayhtiöittensä kautta.

Toinen, Ontarion vaalikampanjan johtaja, Mel McInnes, joka on nyt monikulttuuriministerin tri Stanley Haidaszyn avustajana, teki kaksi yritystä suostutellakseen ITT Canada Limitedin yhdysvaltalaisen emäyhtiön antamaan tukea liberaaleille. Mr. McInnes kutsuttiin lopulta takaisin kun ITT Canada esitti vaalipäämajaan valituksen hänen taktiikastaan.

Vaikka hän myöntää, että osa Yhdysvaltain matkasta käytettiin keskusteluun rahan keräyksestä. senaattori Hays sanoo olleensa siellä henkilökohtaisista syistä. Vaikka hänen toimistaan on saatu ITT:ltä vahvistus, mr McInnes sanoo, ettei hän ole koskaan vaalirahaa pyytänyt siltä yhtiöltä, selittää mainittu lehti

Senaattori Hays on sanonut: "Minä tein jatkuvasti työtä Canadan poliittisen järjestelmän hyväksi" mutta hän kieltäytyi ilmoittamasta minkä yhtiöiden kanssa hän keskusteli (rahalahjoituksista) Yhdysvalloissa käydessään. "Jos satun kohtaamaan ystäviä, mahdollista on että keskustelin heidän kanssaan useista asioista. Kaikesta muusta vaan ei Watergatesta."

Ontarion finanssikomitean puheenjohtaja Joseph Cruden sanoo olleensa tietoinen senaattorin matkasta ja että tarkoituksena oli yhdysvaltalaisten emäyhtiöiden myötävaikutuksella saada canadalaiset alayhtiöt lahjoittamaan liberaalien vaalirahastoon.

Yhdysvaltalaisten alayhtiöiden vastahakoisuus vaalilahjoitusten tekemistä kohtaan perustuu yhdysvaltalaiseen lakiin, mikä kieltää yhtiöt antamasta poliittisia lahjoituksia ja tämä on vaalirahojen kerääjien yksi vaikea pulma.

McInnes sanoo, ettei hänellä ollut mitään osaa yritykseen vaalilahjoitusten saamiseksi vaikka ITT Canada Limited sanoo hänen yrittäneen viime syksynä kahdesti suostutella ITT:iä Yhdysvalloissa lahjoituksen antamiseen.

ITT Canada korporatiojen yhdysmies William Wilkerson sanoo McInnesin kääntyneen hänen yhtiönsä puoleen: "Yhtiönä me emme ole koskaan ennen kohdanneet sellaista itsepintaisuutta", hän sanoo.

ITT Canadalta pyydettiin vaalitukea viime syksynä liberaalipuolueen, konservatiivipuolueen ja Social Creditin Quebecin osaston toimesta, kertoo mainittu lehti ilmoittaen, että myös yksi Toronton pormestariehdokas oli pyytänyt vaalitukirahaa.

Kaikki pyynnöt hyljättiin yhtiön ohjelman perusteella, oli mr Wilkerson sanonut. ITT:n kertoman mukaan McInnes soitti edellämainitun kiellon jälkeen ITT:n päämajaan New Yorkiin, pyytäen sitä ryhtymään toimenpiteisiin Canadan ITT:n päätöksen muuttamiseksi, kertoo torontolaislehti.

PÄIVÄN PAKINA

NYT SEKIN TIEDETÄÄN

Tunnettu brittiläinen poliitikko, sir Dingle Foot, tietää kuulemma aivan prikulleen miksi amerikkalaiset ajautuivat Watergate-sekamelskaan. "He eivät syö kunnollista aamiaista" on sir Dingle todennut itsevarmana.

Tosiasia on tietenkin, että Watergate-skandaaliin eivät sekaantuneet amerikkalaiset yleensä, vaan Yhdysvaltain korkeat viskaalit, joiden aamiaistavoista meillä tavallisilla pulliaisila taitaa olla hyvin vähän tietoja.

Sir Dingle oli kuitenkin Lontoossa järjestetyssä lehdistön informatiotilaisuudessa osoittanut sormella amerikkalaisiin "varoituksena" siitä, mitä voi tapahtua brittiläisille, jos he luopuvat perinteellisestä aamiaisestaan ja tyytyvät sellaisiin aamiaisiin kuin "shredded wheat" ja muuhun sellaiseen sontaan (muck). "Asianmukainen aamiainen parantaa harkintakykyä", hän tähdensi.

Toista on kunnon brittieen kohdalta, jos he syövät aamiaiseksi seen pekonia, kananmunia, makkaraa, savusilliä, munuaisia ja paahdettua leipää, hän sanoi.

Jollakin tavalla sir Dingle jätti kuitenkin selostamatta miksi Britannian konservatiivipuolueen hallituksissa kehittyy, kasvaa ja puhkeaa aina toistaan villimpiä seksiskandaaleja samalla tapaa kuin syksyn lämpimän sateen jälkeen nousee sieniä kuusimetsässä?

Vai onko sir Dingle sitä mieltä, että yläportaan herrojen ja narrien seksiskandaalit eivät muka edusta sen suurempaa syntiä kuin tavallisten kuolevaisten pyhäpäiväiset "kalavaleet"?

Mene ja tiedä!

Mutta kun sir Dingle väittää ainoaksi maaksi maailmassa Yhdysvaltoja, missä "käyhät syövät paremmin kuin rikkaat", niin silloin hän laskettelee joko tietoista palturia, tai puhuu jostakin seellaisesta mistä hän ei tiedä sen enempää kuin sikä tuulimyllystä.

Sosiaalihuollon tai työttömyysvakuutuksen varassa jotenkin elävät amerikkalaiset ja alipalkatussa työssä käyvät köyhät amerikkalaiset eivät kaiketi "ylen syömisen ja -juomisen syntiin" voi langeta nykyajan korkeitten hintojen aikakaudella?

Mitä köyhyys saa aikaan, siitä saatiin jokin aika sitten hätkähdyttävä tieto USA:n etelävatioista — neekeriväestön suuresta ghettosta — missä oli toistasataa köyhää neekeriä saatu jokapäiväisen leivätn lupauksella suostumaan elämään kuppatautisina ilman lääketieteellistä hoitoa.

Aivan viimepäiväisenä esimerkkinä on saatu lukea sekä kuulla ja nähdä televisiosta ja radiosta, miten Alabamassa oli luvattomalla tavalla sterilisoitu 11 nuorta tyttöä — sen kauhean rikokseen vuoksi kun hekin ovat köyhien perheitten lapsia.

Reuterin viime viikkoisen uutistiedon mukaan USA:n oikeusministeri Elliot Richardson on antanut määräyksen tutkimuksen suorittamiseksi siitä kun liittovaltion köyhyysvastainen elin (anti-powerty agency) on vahvistanut tiedon yhdentoista tytön laittomasta sterilisoinnista.

Office of Economic Opportunity-nimisen laitoksen toiminnan johtaja Randal Teague on selittänyt, että rotusyrjinnästään pahamaineisen Montgomeryn Community Action Agencyn ehkäisyohjelman perusteella on sterilisoitu 10 tummaihoista ja 1 valkoihoinen tyttö.

Viimeksi mainitun elimen rahoittaminen lopetettiin vähän toista viikkoa sitten kun kahden (12-vuotiaan ja 14-vuotiaan) tummaihoisen tytön isä Lonnie Relf nosti 1 miljoonan dollarin vahingonkorvausjutun tyttöjensä sterilisoimisesta.

Mr Teague sanoo, että nämä 11 tyttöä sterilisoitiin rikkoen säädöksiä joiden mukaan alaikäisiä ei saa sterilisoida edes vanhempiensa suostumuksella.

Relfin korvausvaatimuksen yhteydessä selostetaan, että hänen tyttöjensä sterilisointiin suostuttiin ymmärtämättä mistä oli todella kysymys.

Tällaista on Valloissa se köyhien paratiisi, mitä sir Dingle niin ylitsevuotavasti ylistää.

— Känsäkoura.

Työmies-Eteenpäin 70-vuotisjuhla "onnistui yli odotusten"

Ennätysmääräinen yleisö- ja juhlavierasjoukko, kaunis sää, juhlava tunnelma sekä innostava tunne siitä, ettei lehtemme Työmies-Eteenpäin suinkaan ole kangistumassa ikävuosien paljouteen, vaan heräämässä kuin toiseen nuoruuteensa, antoivat leimansa Mesaba Parkissa pidetylle Minnesotan-Wisconsinin alueen kesäjuhlille sekä Työmies-Eteenpäin 70-vuotisjuhlille, kertoi viikon alussa Superiorista saapunut veljeslehtemme ja tiedoittaa, että kaksipäiväiset juhlat muodostuivat rikassisältöisiksi ja tulevat onnistuneisuudellaan kannustamaan muiden 70-vuotisjuhlien järjestämistä eri puolilla maata. Juhla oli kesäk. 23—24 pnä.

Kaikkiaan osallistui näille suurjuhlille lähemmäs tuhat henkeä, mikä on huomattava määrä ja ennätys monien vuosien ajalta. Kaikki eri juhlatilaisuudet saivat osakseen suuren kiinnostuksen ja loivat juhlille onnistuneen leiman. Ja kuten niin monet juhlavieraat sekä juhlapuhujat totesivat, on Työmies-Eteenpäin tehnyt kunniakkaan taipaleen ja työn amerikansuomalaisten keskuudessa selvittämällä työväenkysymystä, mikä jo lehden näytenumerossa julistettiin rakkaimmaksi tehtäväksi.

Tilaisuudessa oli Vapaus-lehden edustajina Sudburysta, Ontariosta Irja ja Aatu Koivula. Juhlapuhujina oli Douglas Ollila, joka kiinnitti suomenkielisessä puheessaan erikoishuomiota suomalaisten siirtotyöläisten toiminnan merkitykseen ja Aino Nurmi Floridasta. Sunnuntaisessa tilaisuudessa toisena juhlapuhujana esiintynyt Minnesotan lainlaatijakunnan edustaja William Ojala arveli, että Watergate-skandaalista voi tulla tärkeä käännekohta koko Yhdysvaltain historiaan. Lopuksi hän onnitteli päivän sankaria, 70-vuotispäiväänsä viettävää Työmies-Eteenpäin-lehteä.

Juhla onnistui yli odotusten, totesi liikkeenhoitaja Ernest Koski.

Kevyemmältä kannalta

"LEHMÄ-ÄITI" OLI HURJANA

Owen Sound. — Juuri vasikoinut lehmä hyökkäsi 10-vuotiaan tytön kimppuun Owen Soundin lähettyvillä aiheuttaen luunmurtuman tytön molempiin käsiin ja oikeaan olkapäähän, tiedoittivat sairaalaviranomaiset viime keskiviikkona.

Ko. farmarin tytär Lorie Saunders, on kuitenkin tyydyttävän hyvässä kunnossa. Isän kertoman mukaan lehmä puski tyttöä ja heitti sarvillaan uhrinsa ilmaan. Asiasta ei ole tehty ilmoitusta Ontarion maakuntapoliiseille.

Hieno piknikki Websters Cornersin Sampo-haalilla

Vancouver. — Websters Cornersin Sampo-haalilla on hieno piknikki sunnuntaina, heinäkuun 22 päivänä, alkaen kello 12 päivällä.

Linja-auto lähtee ukrainalaisten haalilta, 805-E Pender St., klo 11 ap. ja menee Suomalaisen Lepokodin kautta. Tilaisuudessa tarjoillaan hyvä päivällinen. Siellä on mielenkiintoista ohjelmaa ja seurapelejä sekä kaiken lisäksi vielä sauna. — Tervetuloa läheltä ja kaukaa. — T.M.

Kuulumisia Järvienpäästä

Thunder Bay. — CSJ:n Thunder Bayn osaston kokouksessa viimeisteltiin Thunder Bayn ja alueen laulu- ja soittojuhlien pito, jotta kaikki kutsuvieraat saavat nauttia odotuksiensa mukaan, sunnuntaina heinäk. 15 p. Iskun puistossa.

Päätettiin liittyä vuosijäseneksi kansallisuuksien neuvontakeskukseen.

Valittiin veljesedustaja SCAULn vuosikokoukseen, joka pidetään suurjuhlien jälkeen.

Järjestettiin yhteinen tervehdys suurjuhlanumeroon.

Suurjuhlain tulevan vuoden suunnitelmista keskustelua varten pidetään johtokuntien yhteinen kokous heinäkuun 20 päivänä.

Päätettiin järjestää elokuvain esitys elokuun lopussa.

Rauhanjuhlaan elokuun 12 p. Iskun puistossa päätettiin viedä erikoinen nuolenheittopeli ja ohjelmanumero, sekä maailman rauhankongressiin edustajan lähettämiseksi rahajahjoitus $10.00.

* * *

Ontario Federation of Labor edustajain vieraillessa Järvienpäässä järjestettiin unioiden ammattineuvoston taholta yleinen kokous eläkeläisten pulmien keskustelua varten viime viikon tiistaina. Puheiden jälkeen esityksien yhteenvetona esitti edustaja A. T. Hill Suomalaisten Ikinuorten Kerhon (klubi 388) kokouksessa hyväksytyn päätöslausunnon eläkkeen nostamiseksi $200.00 yksinäisille ja $385 pariskunnille heti ja tulevien lisäyksien tekemiseksi elinkustannuksien nousun pohjalla, alkaen 60 vuoden ikärajasta kaikille. Päätöslauselma sai yksimielisen hyväksymisen.

— ATH.

Valta säilyi hutuilla Ruandan kaappauksessa

Nairobi, Bukavu. — Ruandan puolustusministeri, kenraali Juvenal Habyalimana suoritti armeijan tuella verettömän vallankaappauksen torstaina. Presidentti Gregoire Kayibandan hallitus syrjäytettiin ja presidentti sekä tärkeimmät ministerit määrättiin kotiarestiin. Poliittinen toiminta maassa kiellettiin.

Myöhemmin torstaina radio Kigali välitti kenraali Habyalimanan puheen, jossa tämä totesi vallan Ruandassa siirtyneen erityiselle rauhanpalautuskomissiolle.

Komissio koostuu pääasiassa armeijan edustajista, Habyalimana ilmoitti. Hän vetosi puheessaan maan asukkaisiin ja kehotti näitä pysymään rauhallisina. Kaikkia maassa työskenteleviä ulkomaalaisia kehotettiin pysymään toimissaan.

Kenraali Habyalimana perusteli vallan siirtoa armeijalle sillä, että maan kansallinen yhtenäisyys oli vakavasti uhattuna. Kenraali viittasi verisiin levottomuuksiin, joita Ruandassa on sattunut jatkuvasti maan itsenäistyttyä Belgian hallintovallasta 1962. Tuohon saakka Ruanda muodosti toisen puolen Ruanda-Urundin mandaattialueesta.

Itsenäistymisestä lähtien Ruanda on ollut hutu- ja tutsiheimojen valtakiistan näyttämönä. Kymmenia, tuhansia tutseja on paennut maasta levottomuuksien aikana. Nyt syrjäytetty presidentti Gregoire Kayibanda on ollut Ruandan johdossa maan itsenäistymisestä saakka ja toukokuussa maan kansalliskokous jatkoi hänen presidenttikauttaan jälleen vuodella.

Nyt Ruandassa vallan kaapannut kenraali Habyalimana on hutu, kuten entinen presidentti Kayinadakin, mutta kotoisin maan pohjoisosoista kun Kayibanda on kotoisin etelästä. Maan väestöjakautuma, 85 prosenttia hutuja ja vain 13 prosenttia tutseja on hallintovallan jakautumiseen nähden ongelmallinen. Perinteisesti Ruandaa ovat hallineet tutsit, joilla on ollut suuria vaikeuksia pitää kiinni vallan kahvasta hutujen painostuksen alla.

Kenraali Habyalimana ilmoitti edelleen, että hänen johtamansa rauhanpalautuskomission työ perustuu Ruandan hallitusvallan ja -vastuun siirtämiselle entistä enemmän hutuille. Myös koululaitoksessa tutsien erikoisasema lakkautetaan ja opiskelijakiintiöt määrätään heimojen todellisen koon mukaan. Jo aiemmin Ruandassa vaadittiin elinkeinoelämää erottamaan palveluksestaan tutsit ja palkkaamaan heidän tilalleen hutuja.

Vallan siirrosta Ruandassa ilmoittaessaan kenraali Habyalimana lopuksi totesi maan edelleen pitävän tiukasti kiinni kansainvälisistä sitoumuksistaan. Ruanda on noin kolmen miljoonan asukkaan hyvin maatalousvaltainen valtio, jonka teollistuminen on vasta alulla. Puuvillan ja kahvin sekä teen jalostuslaitoksia on jo rakennettu muutamia.

Parikkalan talonpojat kruunupäiden armoilla

Helsinki. — DLP, Mikko Eränen) — Kruunupäät ja heidän vasallinsa ovat vuosisatojen aikana tehneet suunnattoman määrän rikoksia ihmisiä vastaan, varsinkin Suomessa. Eräs väestöön kohdistuneen ryöstöjen, kidutuksien ja murhien tapahtumapaikka on Parikkalassa sijainnut Koitsunlahden hovi, jossa riiston ja rikoksien sarja jatkui lähes kolmesataa vuotta. Nykyisin Koitsanlahden hovin päärakennus on valtion omistama lahjoitusmaamuseo.

Koitsanlahden hovin perusti Kustaa II Adolf latokartanokseen Temppu oli yksinvaltiaalle perin yksinkertainen. Hän anasti seudun talonpoikien parhaat tilat ja määräsi ne tuottamaan elintarvikkeita sotajoukoilleen.

Sotaisan Adolfin tytär, Kristiina, lahjoitti Parikkalan, Kurkijoen ja Jaakkiman pitäjät v. 1652 läänitykseksi kreivi Arvid Wittenbergille. Kaarle XI aikana alue palautettiin takaisin hovin kruunuille, se on Kaarlelle itselleen.

Sortaja vaihtui kuninkaasta keisariksi v. 1721 kun Kaakkois-Suomi Uudenkaupungin rauhassa liitettiin Venäjään. Viisi vuotta myöhemmin keisarinna Katariina I näki armossaan hyväksi ottaa mainitut kolme pitäjää omiksi tiluksikseen. Seuraava näiden pitäjien ja ihmisten omistaja oli keisarinna Elisabet, joka jostain kunnollisesta toimituksesta siirsi alueen "pöytälahjana" kreivi Michael Vorontsoville ikuisiksi ajoiksi talonpoikineen ja karjoineen. Todettakoon, että Venäjällä oli vallalla maaorjuus, joka muodollisesti päättyi v. 1861, mutta jatkui käytännössä Lokakuun vallankumoukseen asti.

V. 1782 alueen talonpojat nousivat aseelliseen taisteluun orjuuttajiaan vastaan. Hovin päärakennuksen he polttivat. Paikalle lähetetty sotaväen osasto surmasi suuren joukon talonpojista ja eloon jääneet vietiin Siperiaan. Taistelupaikka sai nimen Murhamäki.

Talonpoikien taistelu aiheutti alueen palauttamisen Venäjän hoville, mutta sortajan vaihtaminen ei helpottanut väestön elämää. Alue vuokrattiin aatelisille, jolloin vuokraajat ottivat väestöltä irti kaiken mahdollisen puristettavan.

Vihdoin Aleksanteri II sääti, että "Koitsanlahden hovin vuokra-ajan loputtua puolipaastosta alkaen 1858 pääsevät Parikkalan pitäjäläiset vapaaksi päivätöiden teosta". Tämä lainaus on Koitsanlahden hovin esitelehtisestä. Tapahtuman johdosta pitäjäläiset hankkivat Parikkalan seurakunnalle kirkonkellon ja raudoitetun kassa-arkun.

Suomen itsenäisyyden aikana Koitsanlahden hovi on ollut valtion hallinnassa. V. 1945 hovin maat jaettiin siirtoväen asutukseen.

Päärakennuksen entistäminen aloitettiin v. 1966 ja siitä tehtiin lahjoitusmaamuseo. Museon näyte-esineiden joukossa on nahkasäkeistä punottu ruoska, jolla väestöä on kidutettu. Hovin puistossa seisoo juurillaan piiskauspetäjä, johon vallanpitäjät sitoivat ihmisiä ja käskyläisillään iskettivät heihin lisää työtehoa ja nöyrää mieltä.

Piiskauspetäjän lähellä kasvaa "itkevä sireeni". Tarinan mukaan sen lehdet kesäöinä kyynelöivät nuoren tytön muistolle. Hovin valtiaat raiskasivat ja ruhjoivat tytön "juhliensa" aikana ja hautasivat ruumiin sireenin juurelle.

Saigon rikkoo yhä tulitaukosopimusta

Saigonin hallituksen ja Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen edustajat tapasivat keskiviikkona jälleen Pariisissa ja neuvottelivat Etelä-Vietnamin poliittisista ongelmista puolentoista tunnin ajan. Neuvottelut päättyivät tuloksettomina.

Väliaikaiseen vallankumoushallituksen päävaltuutettu Nguyen Van Hieu syytti neuvotteluissa Yhdysvaltoja ja huomautti, että ilman Washingtonin tukea Saigonin hallitus ei voisi tehdä mitään. Yhdysvallat pyrkii jännityksen luomiseen ja antaa jatkuvasti huomattavaa teknistä ja taloudellista apua Saigonille, hän sanoi.

Kumpikin osapuoli toisti keskusteluissa aiemmat kannanottonsa ja syytti toista kielteisestä asennoitumisesta.

Saigonin edustaja Nguyen Luu Vien vaati jälleen, että osapuolet perustaisivat neljä komissiota käsittelemään Saigonin tärkeimpinä pitämiä ongelmia. Nämä ovat demokraattisten vapauksien turvaaminen. Etelä-Vietnamissa olevien vietnamilaisten joukkojen kohtalo, kansallisen sovintoneuvoston perustaminen sekä vaalien järjestäminen.

Vien sanoi, että aselepoa ja poliittisten vankien vapauttamista koskevat kysymykset kuuluvat osa puolten sotilaskomission toimialaan. Hieun käsityksen mukaan näitä ongelmia tulisi käsitellä Pariisin kokouksessa.

Hieu tuomitsi keskiviikkoisissa neuvotteluissa Saigonin hallituksen harjoittaman poliittisen painostuksen ja sanoi, että kahden viikon kuluessa uusimman aselepojulistuksen allekirjoittamisesta Etelä-Vietnamissa oli pidätetty ja viety keskitysleirille yli 300,000 ihmistä.

Nixon puhui eroamisesta

San Clemente. — Presidentti Nixon harkitsi viime huhtikuussa eroa Watergate-skandaalin vuoksi, kertoi hänen tyttärensä Julie Nixon-Eisenhower viime keskiviikkona.

Julie Eisenhower piti 25-vuotissyntymäpäivänsä kunniaksi pitkän lehdistötilaisuuden, jonka huippupaljastuksiin kuului tieto, että Nixon harkitsi virastaan luopumista huhtikuun viimeisenä viikonloppuna. Nixon oli tällöin loma-asunnossaan Camp Davidissa. Huhtikuun 30. päivänä hän ilmoitti lähimpien avustajiensa Bob Haldemanin ja John Ehrlichmanin erosta sekä lainopillisen neuvonantajansa John Deanin erottamisesta.

Nixon oli myös kysynyt neuvoa perheeltään, mutta hänen vaimonsa ja tyttärensä olivat vastustaneet eroajatusta, koska se olisi Julien mukaan merkinnyt syyllisyyden myöntämistä. Julie Eisenhower arveli, että presidentti tajusi totuuden Watergatesta myöhään siitä syystä, että hän luotti täydellisesti avustajiinsa.

Lehdistötilaisuuden lopuksi Julie mainitsi, että koko hänen perheensä oli suuresti nauttinut Neuvostoliiton puoluejohtajan Leonid Brezhnevin vierailusta. Kun Brezhnev oli lähtenyt, kokeilimme kaikki Trician vuodetta, missä hän oli nukkunut, hän kertoi. Tricia on Nixonin toinen tytär.

Israel vainoaa yhä arabeja

Pariisi. — Israelin viranomaiset jatkavat terroripolitiikkaa miehitettyjen alueiden arabiväestöä kohtaan.

Uutistoimisto AFP:n mukaan israelilainen sotatuomioistuin tuomitsi äskettäin kolme arabia pitkiin vankeusrangaistuksiin. Kaksi heistä tuomittiin 6 vuodeksi ja yksi 10 vuodeksi. Eräs arabiopettaja tuomittiin 12 vuodeksi vankeuteen.

Jordanian uutistoimisto on ilmoittanut Jerusalemissa tapahtuneesta vangitsemisten aallosta, jonka tuloksena kalterien taakse on heitetty yli 50 arabia.

Viime aikoina Israelin viranomaiset ovat erikoisvoimien avulla suorittaneet vangitsemisia myös Nablusissa, Kalkyliassa, Hallilissa ja Tulkarmissa. Pelkästään Tulkarmissa vangittujen määrä kohoaa 100 henkeen.

Maakaasun hinta voi kaksinkertaistua vuoteen 1980

Ottawa. — Hallituksen suorittama tutkimus osoittaa, että maakaasun hinta kaksinkertaistuu tämän vuosikymmenen loppuun mennessä, ja että nestemäisten polttoaineiden kohoavat hinnat yleensä tulevat aiheuttamaan ongelmia canadalaisfirmoille, jotka tuottavat 30 prosenttia maan teollisuustuotteista.

Voima, kaivos ja resurssiministeriön suorittaman tutkimuksen raportti esitettiin alahuoneen istunnolle torstai-iltana.

Raportin 28-sivuisessa yhteenvedossa sanotaan, että "maakaasu on nykyään aliarvostettu useimmilla markkina-alueilla verrattuna kilpaileviin öljytuotteisiin.

Ulkomaille vietävän "kaasun hinta tuntuu olevan hyvin alhainen huomioonottaen nouseva hintarakenne Yhdysvalloissa" todetaan raportissa ja sanotaan, että etäämmiltä alueilta myöhemmin saatava maakaasu tulee canadalaisille kalliimmiksi.

Voima-resurssien hintojen nousu lähitulevaisuudessa tulee saattamaan canadalaisliikkeet "vaikeaan asemaan".

Yhteenlaskettuna nämä firmat tuottavat 1 prosenttia Canadan todellisesta kotimaisesta tuotannosta ja 3 prosenttia teollisuustuotannosta. Nämä ovat laitoksia, jotka käyttävät maakaasua laajassa mittakaavassa, kuten esim. kemikaaliyhtiöt.

Hintojen nousu tulee aiheuttamaan vaikeuksia myös muille teollisuusryhmille, joiden tuotanto käsittää 10 prosenttia kotimaisesta tuotannosta ja 30 prosenttia maan teollisuustoutannosta.

Raportissa sanotaan, että maakaasua on määrällisesti riittävästi — vaikeuksia tulee vain hinnoista.

VOIMALÄHTEET PITÄISI KANSALLISTAA — LAXER

NDP:n vasemmistoryhmän, "Ont. Waffen" yksi perustajajäsen, James Laxer sanoi Torontossa tiistaina, että voimapulan välttämiseksi Canadan öljy- ja maakaasuyhtiöt pitäisi kansallistaa.

Hän puhui Waffle-ryhmän järjestämässä Ontario Institute for Studies in Education konferenssissa, missä oli yli kolmesataa osanottajaa.

Muina puhujina esiintyi John Richards, NDP:n jäsen Sask. lainlaatijakunnasta; Gerald Godin, vasemmistolaisen viikkolehden Quebec Pressen toimittaja, Howars Kaplan, Ontario Hydron yksi työntekijä.

Laxer sanoi puheenvuoronsa yhteydessä, että voimaresurssien kansallistaminen takaisi Canadalle kotimaisen teollisuuskehityksen lopettaen nykyisen viennin ja voimakriisin. Myös elinympäristön suojelu vaatii öljy- ja maakaasuyhtiöiden kansallistamista, selitti Laxer, joka on professorina York yliopistossa.

Kaplan tuomitsi sen kun hallitus jatkaa maakaasun myyntiä Yhdysvaltoihin sillä se aiheuttaa "pakosta sen että canadalaiset tulevat menettämään työpaikkoja".

Canadan kommunistinen puolue on lähes 20 vuoden ajan vaatinut öljy- ja maakaasuresurssien käyttöä ensisijaisesti Canadan talouselämän kehittämisen hyväksi: putkijohtojen rakentamista Länsi-Canadasta Itä-Canadaan, eikä Länsi-Canadasta rajan yli Yhdysvaltoihin, puhdistuslaitosten rakentamista eri puolille maata jne.

Voimakysymyksiin erikoisesti alahuoneen istunnoissa paneutunut NDP:n edustaja, T. C. Douglas on moneen kertaan varoittanut hallitusta vaarasta, mikä johtuu siitä kun ulkomaalaiset monopolit kontrolloivat Canadan öljy -ja maakaasuresursseja.

Hanoi syytti canadalaisia "virheistä"

Tokio. — Vietnamin demokraattinen tasavalta — Pohjois-Vietnam — syytti viime keskiviikkona Kansainvälisen valvontakomissionin (ICCS:n) canadalaisia valtuutettuja "väärinteoista" ja ehdotti, että ICCS:n pitäisi ryhtyä tehtävänsä täyttämiseen — rauhansopimuksen valvontaan.

Pohjois-Vietnamin ulkoministeriön julkaisemassa lausunnossa sanotaan, että Canadan valtuuskunnan "virheellisten toimenpiteiden johdosta valvontakomissionilla ei ole ollut yhtään kokousta" ja että "tämä epänormaalinen tilanne on epäilemättä rohkaissut Yhdysvaltoja ja Saigonin hallintoa rauhansopimuksen rikkomisiin".

VUOSIEN TAKAA

50 VUOTTA SITTEN:

SILLOISTA INFLAATIOA

Aikaisemmin oli jo puheenpartena, että Saksan setelipaino kävi lakkaamatta, mutta kokonaan toista jyrinää on setelien painatus siellä nykyään, sillä entisen yhden painon sijasta työskentelee nykyään eri puolilla Saksaa yhtensä 44 suurta kirjapainoa täydellä höyryllä voidakseen tyydyttää kiihtyvällä nopeudella lisääntyvää seteliirahan tarvetta. Ja kokonaista 17 paperitehdasta työskentelee yksinomaan näihin setelipainoihin menevän paperin valmistuksessa . . .

Vuonna 1912 painettiin Saksassa kaikkiaan 1½ miljardin arvosta, v. 1922 oltiin jo 1,200 miljardissa vuotta kohti ja nyt . . . tarvitaan 350 miljardia päivittäin.

— Vapaus, Vilkaisuja osasto, heinäk. 10 p. 1923.

30 VUOTTA SITTEN:

Ankara taistelu käynnissä itärintamalla . . . Natsit ovat menettäneet 10,000 miestä, satoja tankkeja sekä paljon lentokoneita 36 tunnin aikana. — Vapaus, uutisotsikkoja, heinäk. 6 p. 1943.

Hyökkäys Siciliaan on alkanut. Liittolaisten joukot nousseet siellä maihin viime yönä. Punainen armeija lyönyt takaisin natsien hyökkäykset; natsit menettäneet 40,000 miestä kaatuneina, 2,036 tankkia ja 904 lentokonetta.

— Vapaus, uutisotsikkoja, heinäk. 10 p. 1943.

Suomen porvarilehdistölle meni valtaosa valtion avustuksesta 1971

Helsinki. — (KU) — "Paljastava selvitys" kommentoi viestintäpoliittisen komitean ensimmäistä osamietintöä professori Kaarle Nordenstreng, joka toimii komitean varapuheenjohtajana. Prof Nordenstrengin mielestä on pidettävä "historiallisena tapauksena" sitä, että nyt on tullut virallisesti vahvistetuksi kuinka valtiovalta on suunnattomin summin jatkuvasti tukenut sanomalehdistöä. "Tämä valtiovallan sanomalehdistön hyväksi osoittama ns. yleisten toimintaedellytysten parantaminen on tapahtunut pääasiassa edullisten postitaksojen muodossa, jolloin tästä 'piilovaltiontuesta' ovat tietysti hyötyneet eniten suuria lehtimääriä postin kautta kuljettavat lehtiyritykset eli maamme ei-sosialistinen lehdistö."

Komitean julkaisemien selvitysten mukaan — joista keskeisimpiin kuuluu Liiketaloustieteellisessä tutkimuslaitoksessa itsensä Osmo A. Wiion johdolla tehty tutkimus lehtiliikenteen rasituksesta postilaitokselle — valtiovallan yleinen tuki sanomalehdistölle oli v. 1971 peräti liki 70 milj. mk. Samaan aikaan sanomalehdille osoitettiin erityistukea puoluetuen, teletuen ja lehtien kuljetustuen muodossa kaikkiaan n. 10 milj mk. Porvaristo on tunnetusti pitänyt suurta haloota tästä kymmenestä miljoonasta, jonka jako on tapahtunut suunnilleen parlamentaaristen voimasuhteiden mukaisesti. Samaan aikaan on visusti vaiettu ja jopa suoraan kiistetty postilaitoksen kautta tapahtuva yleinen valtiontuki. Tosiasia siis kuitenkin on, että v. 1971 porvarillinen lehdistömme on saanut eri tavoin valtiontukea arviolta noin 65 milj. mk samaan aikaan kun sosialistinen lehdistö on saanut valtiolta osakseen ainoastaan noin 15 miljoonaa markkaa.

Prof. Nordenstreng kommentoi tätä asiaintilaa huomauttamalla, että "tilanne on samanlainen miltei kaikilla elinkeinoelämän aloilla — tietysti porvarillinen valtiovalta tukee ensi sijassa ei-sosialistista toimintaa yhteiskunnassa". Hän lisää: "Komitean suosittamat ehdotukset lehdistötuen järjestämiseksi tulevaisuudessa merkitsee yksinkertaisesti kansanvaltaisen ja ko-osuuden lievää lisäämistä valtiontuen kokonaiskuvassa, jolloin samalla sosialistisen lehdistön hyväksi tuleva kakun viipale nykyisestään jopa kaksinkertaistuisi, mutta sittenkin valtaosan valtiontuesta veisi ei-sosialistinen lehdistökenttä, joka on niin ylivoimaisen suuri sosialistiseen lehdistöön verrattuna. Sosialistisen lehdistön kannalta tämä on ymmärtääkseni paras tulos, johon tässä yhteiskunnassa voi päästä."

Lisäksi prof. Nordenstreng viittaa komiteamietinnön sisältämään suomalaisen lehdistön rakennekuvaukseen. Hän huomauttaa, että vasemmistolehdistön vähemmistöasema lehdistökentässämme on vanhastaan tunnettu, mutta toteaa itsekin yllättyneensä seuraavista kylmistä lukemista: kaikista vuodessa julkaistuista sanomalehdenkappaleista vain vajaa 8 prosenttia kuuluu sosialististen puolueiden lehdille, 39 prosenttia on porvarillisia puoluelehtiä ja 53 prosenttia eli enemmistö on puolueisiin sitoutumattomia mutta porvarillisia sanomalehtiä.

Myös lehtien lukijoita tutkittaessa on selvinnyt sama porvarillinen hegemonia lehdistössämme. Sosialistisia puolueita äänestävistä perati 70 prosenttia lukee yksinomaan porvarillisia sanomalehtiä. Prof. Nodenstreng kommentoi tätä tosiasiaa: "Jos vaaleissa äänestäminen seuraisi lehdistön heijastamaa mielipideilmastoa, eduskunnassa istuisi yhdeksän porvaria yhtä sosialistia kohti. Mutta tunnetusti yhteiskunnalliseen tajuntaan vaikuttavat muutkin tekijät kuin viestintä — ennen kaikkea omakohtainen välitön kokemus fyysisistä elinolosuhteista sekä järjestökenttä. Meillä siis on eduskunnassa 40—50-prosenttinen vasemmistoedustus joukkotiedotuksesta huolimatta eikä sen johdosta. Mutta silti voidaan kysyä millainen olisi tilanne, jos sosialistisia aatteita edustavan lehdistön asema olisi nykyistä vankempi ja porvarillisene mielipideilmaston 'painostusvaikutus' nykyistä vähäisempi."

Lomaviikko elokuun alussa

Kuten muistetaan, Vapauden yhtiökokous päätti puolitoista vuotta sitten Torontossa, että liikkeen lomavaikeuksien voittamiseksi Vapauden koneet ja laitteet pysäytetään viikon ajaksi. Silloin saavat Vapauden palvelukunnan kaikki jäsenet samanaikaisesti viikon loman. Tämä yhteinen lomaviikko on ELOKUUN toisella viikolla, siis elok. 4 ja 11 päivän välisenä aikana.

Pyydämme lukijoita huomioimaan tämän asian koska sillä viikolla ei ilmesty VAPAUS eikä LIEKKI. Kirjeenvaihtajia ja asiamiehiä pyydetään myös huomioimaan tämän asian, lähettämällä ilmoituksensa "puhvinsa" ja muut viikkoa aikaisemmin, tai seuraavalla viikolla.

Liike on suljettava — siten menettelevät monet suurlaitoksetkin, — siksi kun ilman sitä on miltei mahdotonta laskea "yhdestä painajasta", "yhdestä Liekin" toimittajasta jne, ketään lomalle sillä kun ainoa toimittaja päästetään lomalle, niin jäljelle ei jää ketään. Näin myös muilla aloilla. KIITOS

Urheilukuulumisia

Milburn kaatoi 14 v. vanhan ennätyksen

Zürich. — Amerikkalainen Rod Milburnin perjantai-iltana Zürichissä tekemä 110 metrin aitajuoksun uusi maailmanennätys syntyi täysin hyväksyttävissä oloissa. Häntä saatteli matkalla 1,1 metrin myötätuuli, joka on siis vain runsas puolet sallitusta. Kaiken lisäksi rata oli sateen kastelema.

Milburn juoksi ajan 13,1 ja nipisti siten 0,1 sekuntia entisestä, jo 14 vuotta vanhasta ennätyksestä. Hänen nimissään on myös 120 jaardin ME 13,0.

Toinenkin maailmanennätys oli vähällä nähdä päivänvalon Zürichin kilpailuissa. Belgialainen Emiel Puttemans tavoitteli kovasti omaa ME-aikaansa 5.000 metrillä, mutta hänen tuloksensa 13.16 jäi puuttumaan siitä tasan kolme sekuntia.

Tuloksia

5.000 m: 1) Emiel Puttemans Belgia 13.16,0 2) Jos Hermans Hollanti 13.33,8.

110 m:n aidat: 1) Rod Milburn USA 13,1 (ME).

200 m: 1) Valeri Borsov N-liitto 20,6, 2) Karl Honz L-Saksa 20.7.

1,500 m: 1) Leonard Hilton USA 3.41,2, 2) Gianni del Buono Italia 3.41,8.

Seiväs: 1) John Baird Australia 520, 2) Heinz Busche L-Saksa 520.

Korkeus: 1) Tom Woods USA 219, 2) Michel Party Sveitsi 208.

Naisten 800 m: 1) Vera Nicolic Jugoslavia 2.03,5.

Moukari: 1) Anatoli Bondartshuk N-liitto 73,16, 2) Uwe Beyer L-Saksa 68,72.

Naisten 100 m: 1) Rita Wilden L-Saksa 11,7.

Kiekko: 1) John Powell USA 61,18, 2) Armando Vincentis Italia 60.86.

KOKOLAN TYTÖT PARANSIVAT SE:tä

Kokkolalaisneitosten Gamlakarleby IF:n kvartetti paransi kahteen kertaan naisten 4 x 100 metrin viestinjuoksun Suomen ennätystä. Alkuerissä tuli joukkueelle Iris Mattson, Ulla Lax, Mona-Lisa Pursiainen ja Ann-Christine Krongvist aika 48.1, joka oli sekunnin kymmenyksen parempi entistä SE:tä. Loppukilpailuissa sama joukkue paransi SE:tään 0,4 sekunnilla ja ennätysaika on nyt 47,7.

Entinen ennätys oli ollut Lappajärven Veikkojen nimissä.

PAJANEN KARISTI MUUT KINTEREILTÄÄN

Suomen Vilho Paajanen voitti yli kahden minuutin erolla muihin maratonjuoksun Pohjoismaiden mestaruuden Kuortaneella lauantaina.

Paajanen teki 25 kmn kohdalla nykäyksen, joka riitti hyvin muille. Loppumatkan Paajanen juoksi ylhäisessä yksinäisyydessään, mestaruuteen.

PM-hopeaa vei Tanskan Jörgen Jensen, joka voitti 15 sekunnilla Suomen Paavo Leiviskän.

Tulokset: 1) Vilho Paajanen S 2.20,12,6, 2) Jörgen Jensen T 2.22,34,0 3) Paavo Leiviskä S 2.22,58,6 4) Urban Larsson R 2.23,40, 5) Pekka Tiihonen S 2.25,06,2, 6) Ulf Håkansson R.

Jugoslavia voitti Canadan

Havanna. — Vancouverilaisen Bill Robinsonin mainiosta peliroolista huolimatta Canada hävisi viime keskiviikkona täällä kansainvälisissä koripallokilpailuissa Jugoslavialle maalein 71—69.

Canadalaiset, jotka johtivat suurimman osan kilpailuajasta, hävisivät pelin loppuminuuttien aikana. Tämän perusteella Canadalla on [illegible] tulos kilpailuissa. Canada hävisi Neuvostoliitolle 80—72 ja Tshekkoslovakia hävisi Canadalle [illegible] 79—75.

Kuuban A-joukkue ja Neuvostoliiton joukkue voittivat keskiviikkona ottelunsa. Niillä kummallakaan ei ole yhtään häviötä. Kuuba [illegible] Bulgarian 90—73 ja NL [illegible] B-joukkueen 72—70.

Jipcho sileällä 7.44,4; Akii Bua aitoi 49,3

Oslo. — Kolmen tuhannen metrin juoksu oli parasta antia Oslon Bisletilla torstaina. Matkan voitti Kenian Ben Jipcha ajalla 7.44,4. Kolmanneksi tullut Norjan Arne Kvalheim juoksi maansa ennätyksen 7.47,2. Maailmanennätys tällä matkalla on belgialaisen Emiel Puttemansin nimissä 7.37,6. 400 metrin aidoissa Ugandan Akii-Bua loikki 49,3.

100 m: 1) Audun Carshol Norja 10,4, 2) John Mwebi Kenia 10,5, 3) Tore Bjelland Norja 10,6.

Naisten 100 m: 1) Eva Seim Norja 12,2, 2) Turid Björkli Norja 12,4.

800 m: 1) Mike Boit Kenia 1.46,1, 2) Mulugeta Tadesse Etiopia 1.47,1, 3) Juris Luzins USA 1.47,8.

Kiekko: 1) Tormod Lislerud Norja 57,54, 2) Knut Hjeltnes Norja 57,34.

1,500 m: 1) Filbert Bayi Tansania 3.37,5, 2) Tom B. Hansen Tanska 3.38,0.

Kolmiloikka: 1) Abraham Munabi Uganda 15,72.

Naisten 400 m: 1) Annlaug Drange Norja 57,6.

400 m: 1) Julius Sang Kenia 46,1, 2) Clever Kamanya Uganda 46,4.

3,000 m:n esteet 1) Gunnar Hundhammer Norja 8.53,6.

200 m: 1) Audun Garshol Norja 21,3, 2) Charles Asati Kenia 21,5.

Pituus: 1) Grzegorz Cybulski Puola 763, 2) Finn Bendixen Norja 756.

Seiväs: 1) Reidar Aarskog Norja 460.

400 m:n aidat: 1) John Akii-Bua Uganda 49,3 (kenttäenn.), 2) William Kcskei Kenia 51,1, 3) Olav Grasbakken Norja 52,3.

Kehitysmaiden saama apu väheni 1972

Pariisi. — Rikkaiden teollisuusmaiden kehitysapu köyhille maille oli viime vuonna pienempi kuin vuonna 1971 ilmeni Pariisissa keskiviikkona julkaistuista tiedoista.

Taloudellisen yhteistyö- ja kehitysjärjestön OECD:n kehitysapukomitean DAC:n julkaisemien tietojen mukaan DDAC:ssa edustettuina olevat 16 teollisuusmaata antoivat viime vuonna kehitysmaille apua yhteensä 19,4 miljardia dollaria. Vuotta aiemmin määrä oli ollut 18,1 miljardia. Samaan aikaan ostovoima oli kuitenkin heikentynyt niin paljon, että todellinen avun määrä laski 3 prosenttia.

Kyseiset 16 maata antavat 95 prosenttia kaikesta kehitysavusta. Tavoitteekseen ne ovat asettaneet, että ne antavat apua yhden prosentin bruttokansantuotteestaan. Viime vuonna vain 0,77 prosenttia niiden bruttokansantuotteesta meni kehitysapuun, kun vastaava luku vielä vuotta aiemmin oli ollut 0,82 prosenttia.

Sopimus ydinpolttoaineesta

Moskova — Torstaina allekirjoitettiin Moskovassa yleisliittolaisen Atomenergoeksportin ja Imatran Voiman kesken sopimus, jonka mukaan Atomenergoeksport tuottaa ydinpolttoainetta Loviisa-2 -atomivoimalalle, joka on varustettu neuvostoliittolaisella tekniikalla.

Kahden atomivoimalan rakentaminen Suomeen yhteistyönä on sujunut menestyksellisesti. Loviisa-1:n on määrä valmistua vuonna 1976. Täydessä vauhdissa ovat käynnissä konehallin ja lisärakennusten rakennustyöt. Loviisa-2:n reaktoritilan rakennustyö on myös aloitettu.

Imatran Voiman myötävaikutuksella on Kuolan niemimaalle rakennettu muutama sähkövoima-asema, mm. Ylä-Tuuloman asema.

Kansan Uutiset:

TUL:n HAJOITUSYRITYS EI TUOTTANUT TULOSTA

Eräs vaihe Suomen urheiluelämässä on päättynyt. Professori Seppäsen johtama urheilun neuvottelukunta on hajonnut. Puheenjohtaja ilmoitti epäonnistuneensa ja löi hanskat tiskiin. Neuvottelukunnan työ oli esilintulleiden vaihtoehtojen perusteella jo etukäteen tuomittu epäonnistumaan. TUL oli ilmoittanut haluavansa säilyttää täydellisen itsenäisyytensä. Siksi neuvottelukunnan jo se kohta, jossa TUL:n seuroja vaadittiin liittymään erikoisliittoihin ja niiden holhoukseen vei pohjan sopimukselta.

Myös ajatus porvariensemmistöisestä korkeimmasta yhteistyöelimestä, Urheilun Neuvottelukunnasta (UNK), joka olisi lopullisesti tehnyt kaikki ratkaisevat päätökset, olisi tehnyt TUL:stä pelkän kuuntelijaoppilaan Suomen urheiluelämässä. TUL:n liittotoimikunnan yksimielinen kielteinen päätös sopimusluonnokseen ei tullut siis kenellekään työläisurheilijalle yllätyksenä, vielä vähemmän pettymyksenä.

Sen sijaan professori Seppäsen hyökkäys TUL:ää, kommunisteja kansandemokraatteja, ja sosialidemokraatteja vastaan Jyväskylän kesän urheilukongressissa oli pienoinen yllätys. Toisaalta se paljasti sen pettymyksen, jonka sopimuksen hylkääminen ja neuvottelukunnan hajoaminen aiheutti. Työläisurheilijoita ei pystytty hämäämään kauniilla korulauseilla eikä monimutkaisilla sanankäänteillä.

TUL on syntynyt osana työväenliikettä ja kuuluu siihen jatkuvasti saumattomana kokonaisuutena. Sen tavoitteet ovat samat kuin koko työväenliikkeen. Siksi sen alistuminen porvarillisen urheiluliikkeen päätäntävaltaan on mahdoton. Se olisi sama kuin työväestön suurimman taistelujärjestön SAK:n myöntyminen pelkäksi allekirjoituskumppaniksi STK:n tekemiin sopimuksiin. Muodollisesti SAK tietysti voisi olla edelleen itsenäinen, mutta taistelujärjestö se ei enää olisi.

TUL:ää on koko sen itsenäisyyden ajan yritetty hajoittaa ja lakkauttaa. Siinä ei ole onnistuttu, siinä ei onnistunut professori Seppänenkään. Suomi tarvitsee voimakkaan työväenliikkeen ajamaan kansan etuja. TUL on työväen suurin nuorten joukkojärjestö. Siksi sitä porvarit pelkäävät.

Tällä hetkellä tilanne on hetkeksi rauhoittunut. Professori Seppänen on mennyt. Mutta kuka osaa sanoa miten pikaisessa vaiheessa kulman takaa ilmestyy uusi Seppänen porvarillisine eheyttämisohjelmineen. Pinnan alla kytee.

HILLPORT TAXI
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. 345-5461
148 S. Algoma St.
Thunder Bay "P" Ont.

Punavankien asiaan vauhtia

Helsingistä viikon vaihteessa saatujen tietojen mukaan entisten punavankien korvaushakemusten käsittely on saamassa kaivattua vauhtia. Parin viikon päästä kaksinkertaistuu sosiaalihallituksessa anomuksia käsittelevien työntekijäin lukumäärä, kun valtiovarainministeriö on myöntänyt tarkoitukseen neljä uutta tointa.

Juuri sosiaalihallitus on ollut korvausten maksamista hidastuttanut pullonkaula. Tälläkin hetkellä makaa sosiaalihallituksen pöydillä kolme tuhatta anomuspaperia odottamassa käsittelyä.

Neljän ihmisen voimin on sosiaalihallituksessa selvitetty korkeintaan kolmekymmentä paperia päivässä ja henkilökunnan lisäyksen jälkeen toivotaan vauhdin kaksinkertaistuvan.

Noin 1,300 entistä punavankia on jo saanut korvauksensa.

UGANDA PIDÄTTI USA:n VAPAAEHTOISIA

Myöhemmin heidät vapautettiin; Amin syytti USA:ta aiemmin kambodzhalaisten murhista

Kampala. — Ugandan radio tiedoitti sunnuntaina, että presidentti Idi Amin on pidättänyt USA:n "Peace Corpsin" 111 jäsentä Ugandassa siksi kun presidentti epäilee, että he ovat imperialismin hyväksi toimivia palkkasotureita tai "sionisteja", joiden tehtävänä on subversiivisen toiminnan edistäminen Afrikan maissa.

Nämä Afrikkaan lähetetyt nuoret amerikkalaiset pidätettiin Ugandassa viime lauantaina.

Kenraali Amin sanoo ryhtyneensä näihin toimenpiteisiin siksi kun amerikkalaisten vapaaehtoisten tulo vaikuttaa samanlaiselta kuin vapaaehtoisten tulo Kongoon kymmenkunta vuotta sitten, jolloin ulkomaalaiset palkkasoturit sotivat afrikkalaisia vastaan.

Kinshasta, Zairesta tiedoitettiin tiistaiaamuna että 111 Yhdysvaltain Peace Corpuksen jäsentä, jotka olivat 51 tuntia pidätettyinä Ugandassa, saapui Kinshasaan edellisenä iltana.

Kenraali Amin antoi määräyksen heidän vapauttamisestaan saatuaan Zairesta tiedon, että kaikki nämä vapaaehtoiset ovat tervetulleita mainittuun maahan.

Muutamia päiviä aikaisemmin presidentti Amin lähetti presidentti Richard Nixonille heinäkuun neljännen päivän tervehdyksen, joka aiheutti suuttumusta Washingtonissa.

Yhdysvaltain itsenäisyyspäivän tervehdyksessä kenraali Amin syyttää mr Nixonia murhista Kambodzhassa ja esittää toivomuksen, että mr Nixon selviäisi nopeasti Watergate-skandaalista.

USA:n ulkoministeriö kieltäytyi vastaamasta tätä tervehdystä julistaen, että Yhdysvalloista ei lähetetä suurlähettilästä Ugandaan suhteiden paranemista. USA:n suurlähettiläs Thomas Melagy kutsuttiin Ugandasta pois viime vuonna.

Bourassa oli kuullut 'huhuja' ministerien rikosyhteyksistä

Quebec. — Pääministeri Robert Bourassa sanoi perjantaina, että hän on kuullut "huhuja" ja saanut muita tietoja, joiden mukaan hänen eräs entinen ministerinsä oli yhteyksissä järjestyneen rikosmaailman kanssa, mutta hän pidättyi erottamasta ministeriä todisteiden puutteen vuoksi.

Mr Bourassa sanoi kuitenkin kirjeenvaihtajille, ettei hän ollut tietoinen näistä huhuista silloin kun ko. henkilö nimitettiin ministeriksi. Vieläkään ei ole todisteita näiden huhujen katteeksi, selitti mr Bourassa.

Maakunnan oikeusministeri Jerome Choquette sanoi torstaina, että edesmennyt ministeri — hän osoittautui myöhemmin terroristien ihmisryöstön ja murhan kohteeksi joutuneeksi Pierre Laporteksi — on poliisin asiakirjoissa yhdistetty rikolliseen toimintaan. Tämä tieto annettiin sen johdosta kun Parti Quebecoisin edustaja Robert Burns oli kolmen viikon ajan esittänyt kysymyksiä asiasta.

Montreal Le Devoir lehti julkaisi perjantaina poliisiraportin missä sanotaan mr Laporten ja erään toisen liberaaliehdokkaana vuonna 1970 vaaleissa olleen liberaalin tavanneen kaksi 'korkeassa asemassa olevaa Montrealin" alamaailman miestä pari viikkoa ennen vaalipäivää.

Mr Bourassa sanoi perjantaina, ettei hänellä ollut aiemmin tarkkoja (precise) tietoja tästä poliisiraportista. Hän asetti sen myös kyseenalaiseksi todistusainehistoksi Laporten yhteyksistä rikosmaailmaan.

Mr Bourassa torjui myös Parti Quebecoisin ehdotuksen lainlaatijakunnan komitean muodostamiseksi asian tutkimista varten.

Mr Laporte oli Bourassan hallituksessa sen perustamisesta alkaen siihen hetkeen asti jolloin hän joutui terroristien ihmisryöstön ja murhan kohteeksi ns. lokakuun kriisin aikana 1970.

Poliisipäällikkö ampui ministerin kaappausyrityksessä

Irakin puolustusministeri, kenraali Hammad Shehab murhattiin kesäkuun viimeisellä viikolla vallankaappausyrityksen yhteydessä. Kaappauksen suunnittelija oli Irakin turvallisuusjoukkojen päällikkö eversti Nazem Kazzar ja hanke oli määrä toteuttaa presidentti Hassan al Bakrin ollessa virallisella vierailulla Puolassa ja Bulgariassa.

Beirutissa ilmestyvä Al Nahar-lehti sanoi viranomaisten paljastaneen suunnitelman ja pidättäneen useita henkilöitä. Vasta sen jälkeen vallankaappausyrityksestä ilmoitettiin virallisesti.

Shehabin murha tapahtui siten, että hänet ja sisäministeri oli kutsuttu eversti Kazzarin luo, joka aikoi pidättää molemmat, mutta hänen aikeensa paljastuivat ja paetessaan hän ampui puolustusministerin. Sisäministeri haavoittui.

Al Nahar-lehti sanoi, että kaappaushanke oli tähän asti vakavin uhka Irakin yhden puolueen hallitukselle, joka on ollut vallassa viisi vuotta. Vallankaappauksen tarkoituksena oli heikentää hallitsevan Baath-puolueen erään siiven vaikutusvaltaa.

Italia sai jälleen uuden hallituksen

Rooma. — Presidentti Giovanni Leone vastaanotti sunnuntaina pääministeri Mariano Rumorin keskusta-vasemmistolaisen hallituksen virkavalan. Se on Italian 35. hallitus fasismin kukistumisen jälkeen, mikä tapahtui 30 vuotta sitten.

Tämä keskusta-vasemmistohallitus — kristillisdemokraatit ja sosialistinen puolue — edustaa pientä siirtymistä vasempaan entiseen hallitukseen verrattuna. Kokoomus hallitukseen tuli vasemmistolaisena pidetty sosialistipuolue keskustasta oikealle olevan liberaalipuolueen tilalle.

Rumorin uskotaan pyytävän parlamentilta luottamusäänestystä heinäkuun 17 pnä.

Italian sosialistipuolue (PSI) teki viikko sitten keskiviikkona päätöksen hallitustyöhön ryhtymisestä. Puolueen vasemmisto vastusti tiukasti yhteistyöhön ryhtymistä kristillisdemokraattien kanssa, mutta puoluesihteeri Francesco de Martino, jolle Rumor oli tarjonnut varapääministerin paikkaa, mikä jäi saamatta, onnistui kuitenkin saamaan 98 keskuskomitean 143 jäsenestä yhteistyön taakse.

Puolueen äärivasemmiston 19 jäsentä äänesti Riccardo Lombardin johdolla vastaan. Giacomo Nancinin ryhmittymän 26 jäsentä pidättyi äänestyksestä.

Teoreettisesti uusi hallitus on edeltäjäänsä "voimakkaampi" sillä kokoomushallitukseen osallistuvilla puolueilla on suuri enemmistö parlamentissa. Käytännön kannalta kokoomushallitus on kuitenkin oletettua heikompi, sillä vain 68 prosenttia sosialistipuolueen johdon jäsenistä äänesti yhteistyöhön liittymisen puolesta.

26 ministerisalkusta sai Kristillisdemokraattinen puolue 16, sosialistipuolue 6, oikeistolaiselle sosialidemokraattipuolueelle meni 4 ja keskustasta vasemmalla oleville tasavaltalaisille 2 paikkaa. Maan toiseksi suurin puolue, Italian kommunistinen puolue, on edelleen hallituksen ulkopuolella.

CHILEN HALLITUS KEINOTTELUA VASTAAN

Chilen uusi hallitus hyväksyi perjantaina ohjelman, jonka avulla pyritään turvaamaan peruselintarvikkeiden hintojen kurissapysyminen toimimalla keinottelua ja mustanpörssin kauppaa vastaan.

MEKSIKO: JÄRKKYMÄTÖN LINJA MAAN RIIPPUMATTOMUUTEEN

Kun espanjalaista valloittajaa Cortesia pyytettiin kertomaan Meksikosta, hän otti paperiliuskan, puristi sen nyrkkiinsä, pani pöydälle ja sanoi: "Tällainen on Meksiko." Todellakin, kolme neljäsosaa sen aluetta on ylänköä. Auringon polttamien ruskeiden ja punaisten kallioiden röykkiöt, jotka muistuttavat takajaloilleen nousseita villimustangeja, ja tulivuorijonot vaihtuvat luoteessa aavikkoihin ja pohjoisessa aroihin ja puoliaavikkoihin. Rannikolle on levittäytynyt rehevän kasvillisuuden peittämä alanko. Eteläosassa on kostea trooppinen ilmasto ja pohjoisosassa kuiva subtrooppinen ilmasto.

Meksikon pääkaupunki on ylängöllä, kallioiden ja solien ympäröimässä jättimäisessä laaksossa. Chapultepecin puistosta näkyy Popocatepetl-tulivuoren eli Popon (kuten meksikolaiset sitä nimittävät) valkoinen huippu. Kaupunki on kasvanut paikalle, jolle atsteekki-intiaaniheimo perusti vanhan pääkaupungin Tenochtitlanin yli 2,200 metriä merenpinnan yläpuolelle. Pääkaupungin rakennustaiteessa näkyy muinaisten atsteekkien ja mayojen sekä espanjalaisen koloniaalityylin kulttuurin jälkiä. Kaupungissa on Kolmen kulttuurin aukio. Katolilaisen temppelin sekä lasista ja betonista rakennettujen nykyaikaisten talojen vierellä on atsteekkien pyramidien raunioita.

Seitsenmiljoonaisen kaupungin keskusaukiolla on Palacio Nacional — kansallispalatsi, presidentin virkatalo. Sen seiniä kaunistavat maan dramaattista historiaa kuvaavat suuren meksikolaisen taiteilijan Diego Riveran maalaukset.

XVI vuosisadan alussa espanjalaiset valloittajat alistivat atsteekkien, tolteekkien ja mayojen muinaisen maan. Mutta paikalliset asukkaat eivät herenneet taistelemasta vapauden puolesta. V. 1824 Meksiko julistettiin tasavallaksi. Vuonna 1910 maassa puhkesi vallankumous, johon osallistui laajoja joukkoja talonpoikia työläisiä, sivistyneistön ja heräävän kansallisen porvariston edustajia. USA:n hallitsevat piirit tunkeutuivat aseellisesti Meksikoon tukahduttamaan vallankumousta, mutta saivat mahtavan vastaiskun.

Vuosien 1910—1017 porvarillisdemokraattinen vallankumous antoi maalle poliittisen riippumattomuuden, muttei taloudellista. Johtavassa asemassa taloudessa olivat edelleenkin pohjoisamerikkalaiset liikemiehet. He ottivat haltuunsa maan luonnonrikkaudet: hopean, öljyn, rikin, tinan, sinkin, kuparin ja kullan. Vaikka ulkomaisen liike-elämän asemia on kovasti horjutettu, käsittävät ulkomaiset pääomasijoitukset tässä maassa melko huomattavan summan — lähes neljä miljardia dollaria. Yksistään kuuden viime vuoden aikana vierasmaalaiset liikemiehet ovat vieneet maasta yli kuusi miljardia dollaria puhdasta voittoa.

Meksikon johtajat puhuivat monien vuosien kuluessa välttämättömyydestä tehdä loppu kansallisen talouden kehitystä jarruttavien vierasmaisten monopoliyhtymien ylivallasta. Mutta vain presidentti Lasaro Cardenas (1934—1940) pystyi siirtymään sanoista tekoihin. Hänen edistyksellisimpiä toimia olivat v. 1915 aloitetun agraarireformin nopeuttaminen, ulkomaisten öljy-yhtiöiden ja rautateiden kansallistaminen sekä sähkövoiman tuotannon ottaminen valtion valvontaan.

Kansallinen Petroleos Mexicanos on valtion suurimpia yhtiöitä Latinalaisessa Amerikassa. Meksiko on päässyt öljyn tuotannossa Venezuelan jälkeen toiseksi.

Mutta, kuten viranomaiset ovat monasti tunnustaneet, Meksikon taloudellinen kehitys on viime vuosina hidastunut.

Meksikon presidentti Echeverria, joka 1970 valittiin kuusivuotiseksi hallituskaudeksi, sanoi Le Monde-lehdelle antamassaan haastattelussa, että moni uudistus on jäänyt toimeenpanematta. Hänen hallituksensa on toteuttanut useita toimenpiteitä valtionsektorin vahvistamiseksi. Kansallistamisen ja ulkomaisten yhtiöiden osakkeiden vähittäisen ostamisen tietä valtion valvontaan on siirtynyt öljy- ja sähköteollisuuden tuotantolaitoksia, kaivosteollisuutta "meksikolaistetaan".

Erittäin tärkeänä pidetään uudistuksia maataloudessa. Meksiko turvaa omat tarpeensa tärkeimmilä elintarvikkeilla, ja maissia ja vehnää se vie muihin maihin. Meksiko on toisella tilalla maailmassa puuvillan viennissä ollen kuudentena sen tuotannossa. Sitäpaitsi ulkomaille viedään ruokosokeria, lihaa ja kalaa.

Maataloudessa on kuitenkin vielä paljon vaikeuksia. Pahimpia ovat maan vähyys, lukutaidottomuus ja köyhyys. Puolet maassa olevista 2.5 miljoonasta taloudesta saa tuloa noin 60 dollaria vuodessa. On säilynyt suuria maatiloja; niiden omistajat ovat kiertäneet agraarireformilain palottelemalla suuret tilat lohkoiksi ja jakamalla ne sukulaisilleen tai omaisina esiintyville henkilöille. Nykyinen tilanne on seuraavanlainen: 12,000 suurtaloudesta saadaan kolmannes maataloustuotosta, ja pientalouksista, joita on enemmistö, vain hieman yli 4 prosenttia. Viranomaiset myöntävät, että on tarpeellista ryhtyä kiireellisiin toimiin maataloustyöläisten vapauttamiseksi köyhyydestä. Kuten presidentti Echeverria on sanonut, se on hänen hallituksensa perustehtävä.

Tässä mielessä hallitus on hyväksynyt agraarireformia koskevan uuden liittolain, joka edellyttää suurten talonpoikaistalouksien yhdistämistä, avun antamista pienmaanviljelijöille ja maapalstojen myöntämistä maattomille. Hallitus on luvannut nopeuttaa kastelujärjestelmien rakentamista. Valtionbudjetista myönnetään kuuden vuoden aikana näihin tarkoituksiin 3.5 miljoonaa pesoa. Talonpojat saivat yhden vuoden aikana neljä miljoonaa hehtaaria maata. On hävitetty useita "naamioituneiden" tilanomistajien suurtiloja.

Meksiko noudattaa politiikkaa suhteiden kehittämiseksi kaikkiin maihin niiden yhteiskunta- ja poliittisesta järjestelmästä riippumatta. Huolimatta USA:n voimakkaasta painostuksesta se aikoinaan kieltäytyi katkaisemasta diplomaattisia suhteita vallankumouksellisen Kuuban kanssa. Nykyään Meksikon hallitus pitää ulkoisten taloudellisten yhteyksien kehittämistä erittäin tärkeänä ja pyrkii tekemään lopun yksipuoli-

Jatkuu sivulla 5.

Käytettyjä ja uusia henkilö- ja kuorma-autoja. Rehellinen palvelu
BILL KUNNAS
PUHELIN TOIMISTOON 654-2424
KOTIIN 536-1437
MID-CLAIR
Dodge-Chrysler Ltd.
747 St. Clair Ave., West, Toronto

SUOMALAINEN AUTOKORJAAMO
EKO-GARAGE
382 Dawes Rd., Toronto 16, Ont.
(Ennen oli Cecil-Spadina nurkkauksessa)
Puhelin 751-1227
ERKKI KONTUNEN

ÄLÄ VÄLITÄ — anna Heynon välittää!
HUOM! Uusi Puh. Numero
Soita 923-4002
ROLF HEYNO
REALTOR
890 Mt. Pleasant Rd., Apt. 1404
Toronto 12, Ont.
Täysivaltainen suomalainen kiinteistövälittäjä
Toronto Real Estate Boardin jäsen

VALMISTAMME
RUIS-, GRAHAM-, KAURA-RANSKAN- ja DIEETTILEIPÄÄ
Juhla- ja arkipitkoja, tanskalaisia viinereitä, kaakkuja ym. leipomoalan tuotteita. Myös karjalan piirakoita, lihapiirakoita ym.
Parkway Bakers
Puhelin 363-7676
290 Queen St. W., Toronto, Ont.
KESÄAUKIOLOAJAT
Tiistaista perjantaihin ...... 9—6
Lauantaisin .... 8—2
Suljettu maanantaisin

Karjalainen Suomi—NL-kaupasta:

Suomella on mahdollisuudet

Helsinki. — Suomen ja Neuvostoliiton kaupan seuraava runkosopimusta aletaan valmistella työryhmässä. Asiasta päätettiin viikko sitten päättyneessä suomalaisneuvostoliittolaisen hallitusten välisen taloudellisen yhteistyökomission kokouksessa, kertoi ulkoministeri Ahti Karjalainen. Runkosopimus koskee vuosien 1976—80 kauppaa. Rautaruukin terässulaton tilaus Neuvostoliitosta eteni loppusuoralle tämän käynnin aikana.

Yhteistyökomission suomalaiset edustajat palasivat Moskovasta kaksipäiväiseltä vierailultaan. Yhteistyökomissio kokoontui nyt kolmannentoista kerran. Seuraava kokous pidetään Suomessa marras-joulukuussa.

Komissio keskusteli kaikista tämänhetkisistä taloudellisista yhteistyöprojekteista sekä kauppaan liittyvistä kysymyksistä. Lisäksi hahmoteltiin tulevaa yhteistyötä. Ministeri Karjalaisen mukaan kokouksessa todettiin, että uusia yhteistyön kohteita pitäisi löytää.

Terässulatto, jonka Rautaruukki todennäköisesti tilaa Neuvostoliitosta, maksaa noin 100 miljoonaa markkaa. Raahen tehtaan teräksen tuotanto kaksinkertaistuu tämän ansiosta ja tehtaasta tulee Pohjoismaiden suurin, kertoi vuorineuvos Helge Haavisto. Jo aiemmin Rautaruukki on tilannut masuunin Neuvostoliitosta.

Neuvostoliitto lupautui toimittamaan Rautaruukin laajennuksen tarvitsemaa rautamalmia jo ennen Kostamuksen valmistumista, jos vain hinnoista sovitaan. Toimitukset alkavat 1976.

Moskovan vierailun aikana käsiteltiin myös Kostamus-hankkeen rahoitusta. Järjestelyt ovat jo melko pitkällä. Ministeri Jermu Laineen mukaan on todennäköistä että pieni osa luotoista tulee Suomesta. Rahoitus järjestynee molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla, hän sanoi. Ratkaisevat Kostamus-neuvottelut käydään elok. puolessavälissä, johon mennessä keskeneräiset asiat pitäisi selvitä.

Kuluvan vuoden kauppaa tarkastellessaan komissio totesi sen ylittävän viime vuoden tavarainvaihdon. Koneiden ja laitteiden tuonti on lisääntynyt 40 prosentilla. Ministeri Karjalaisen mukaan koneiden ja laitteiden tuonnin kasvu on pitkäaikaisen työn tulos ja jäänee pysyväiseksi. Vain osa siitä johtuu Suomessa vallitsevasta korkeasuhdanteesta.

Yhteistyökomissio sai kuulla NKP:n pääsihteerin Leonid Brezhnevin Yhdysvaltain matkan vaikutelmia. Ministeri Karjalainen totesi, että vierailu merkitsee kilpailun kiristymistä Neuvostoliiton markkinoilla. Suomen pitäisi vastaisuudessa huolehtia kilpailukykynsä säilymisestä, sanoi Karjalainen.

Kokouksessa todettiin, että uusia yhteistyökohteita pitäisi löytää. Siellä kiirehdittiin myös Pääjärven toisen vaiheen sopimusta. Ensimmäisen vaiheen työt ovat nimittäin päättymässä.

Neuvostoliitto toimittaa polttoainetta Loviisa II-ydinvoimalaan. Sopimus allekirjoitettiin torstaina Moskovassa Imatran Voiman ja neuvostoliittolaisen Atomenergoeksportin välillä, kertoo uutistoimisto Tass. — (HS)

Gennadi Gerasimov:

USA OPETTELEE SÄÄSTÄMÄÄN

New York. — Yhdysvaltojen presidentti esitti kongressille kirjelmän voimatalouden kysymyksistä. Kirjelmässä kehotetaan kansalaisia ulos lähtiessään sammuttamaan valot, käyttämään vähemmän lämmitystä talvella ja tuuletuslaitteita kesällä, pitämään autojen moottorit kunnossa ja käyttämään enemmän julkisia kulkuvälineitä. "Energian säästäminen on kansallinen välttämättömyys" presidentti ilmoitti.

Viime talvena USA:ssa oli pakotellen puutetta energiasta. Sama on uhkaamassa myös kesällä. Amerikkalaista ei tällainen tilanne miellytä: hän on tottunut energian runsaaseen käyttöön. Hän ajaa mielellään yhdenkin kerroksen alaspäin hissillä sähkön kulutusta ajattelematta. Kun kaasu palaa jatkuvasti liesissä on perheenemännällä helpompaa: ei tarvitse käyttää tulitikkuja. On laskettu, että yhtä amerikkalaista kohden käytetään energiaa 1350 ihmisen lihastyövoimaa vastaava määrä. Senaattori Thomas McIntyren lausuman mukaan puolet energiasta menee hukkaan, ja myös toinen puolisko käytetään sen tuhlaavasti. Esimerkiksi lasisia pilvenpiirtäjiä on vaikea talvella lämmittää ja kesällä jäähdyttää, joten ne tulevat kalliiksi. Kaksi rakennusta New Yorkin äskettäin rakennetussa kansainvälisessä kauppakeskuksessa kuluttavat yhtä paljon sähköä kuin tavallinen sadan tuhannen asukkaan kaupunki.

Mainitaan useita syitä energiatalouden nykyiseen kireään tilanteeseen: kulutuksen kasvun aliarvioiminen, y d i n energetiikan yliarvioiminen ja virheet hintojen säännöstelyssä. On ollut havaittavissa öljy-yhtiöiden harjoittama sabotaasia, jotta ne saisivat uusia helpotuksia energiakriisin voittamiseksi. Vaikka jo kauan on ollut selvää, että USA ei selviydy ilman öljyn tuontia maassa ei ole rakenteilla yhtään uutta öljyntislaamoa eikä satamia, jotka pystyisivät ottamaan vastaan nykyaikaisia supertankkialuksia.

Mutta pääsyy lienee tuhlaus se mitä Amerikassa sanotaan "cowboyn taloudeksi", jossa on tottu siihen, että lakeudet ovat loputtomat ja luonnonvarat ehtymättömät.

Nyt amerikkalaiset ovat huolestuneita: heidän omat öljyvaransa riittävät enää kymmeneksi vuodeksi ja kaasuvaransa yhdeksitoista. Entä sitten? Hiiltä USA:ssa on paljon ja sitä riittää pitkäksi aikaa, mutta rappeutuneen ja öljy-yhtiöiden puolesta tukahduttaman kivihiiliteollisuuden saattaminen uudelleen jaloilleen vaatii paljon aikaa ja varoja.

Kirjelmässään presidentti Nixon suositti vakavissaan paluuta hiilen käyttöön. Samalla hän ehdotti laajennettavaksi öljy-yhtiöiden verohelpotuksia niiden yrittämishalun kannustamiseksi. Mutta kaikesta huolimatta öljyn ja kaasun tuonti on välttämätön. Presidentti ehdottaa rakennettavaksi syväsatamia säiliöaluksia varten. Amerikkalaisten öljy-yhtiöiden harmiksi hän käytti valtaansa ja lakkautti öljyntuontikiintiöt.

Richard Nixon totesi kirjelmässään kansainvälisen yhteistyön tärkeyden voimatalouden alalla ja mainitsi esimerkkinä "yhteistä tutkimusponnisteluista" Neuvostoliiton kanssa tehdyn sopimuksen informaation vaihdosta lämpöenergian tuotantoa ja sen siirtoa koskevissa kysymyksissä. Presidentti totesi myös, että amerikkalaiset yhtiöt pitävät mahdollisena osallistua Neuvostoliiton kanssa yhteisiin projekteihin luonnonvarojen kehittämiseksi "ummankin maan eduksi".

Amerikkalais - neuvostoliittolaisen yhteistyön vastustajat käyttävät kylmän sodan aikana tavaksi tulleita keinoja pelotella tavallisia amerikkalaisia vaaralla, joka koituu USA:n "liian suuresta riippuvuudesta" ulkomaisista energialähteistä, varsinkin neuvostoliittolaisesta kaasusta, vaikka on selvää, että sen kaltainen yhteistoiminta ei olisi molemmin puolin edullista, vaan myös kansainvälisen jännityksen laukeamista edistävä tekijä.

PUHUI LIIKAA

— Onko tämä pusero todella tyylikäs, asiakas kysyi myyjältä.

— Se on uusinta Parisin muotia.

— Eikö se haalistu auringossa?

— Eipä tietenkään. Se on ollut näyteikkunassa jo puolen vuoden ja on vieläkin aivan kuin uusi.

Maailman rauhankongressin valmisteluista

Lokakuun 2—7 päivien välisenä aikana pidetään Moskovassa suuri maailmankongressi, rauhan, turvallisuuden ja kansallisen itsenäisyyden puolesta. Kongressiin tulee edustajia jokaisesta maailman kolkasta, edustajien määrä on rajoitettu 2,000:een ja viimeisten tietojen mukaan tulijoita olisi kaksi kertaa se määrä. Canadan edustajistonkin alkuun piti olla 100, nyt saamme lähettää ainoastaan 50, ja siinä onkin vaikeuksia valintaan nähden, sillä haluamme Canadastakin lähettää mahdollisimman monipuolisen edustuksen.

Kongressin valmistavia kokouksia on tämän vuoden aikana pidetty useassa maassa, ja ne tulevat jatkumaan sillä näin laaja kokous tarvitsee myöskin perusteelliset valmistelut. Näihin valmistaviin kokouksiin on myöskin osallistunut edustajia Canadan Rauhanliitosta.

Myöskin Canadassa on perustettu kongressin valmistavia komiteoita useassa maakunnassa. 50 henkilön edustus on jaettu eri maakuntien kesken. Ontariosta lähetetään 13 Quebecista15 ja loput on jaettu toisten alueiden kesken. Viimeisessä Ontarion alueen kokouksessa huomioimme, että olemme jo saavuttaneet täyden määrän, vähän ylikin . . . Siis täytyy uudelleen harkita kuka lähtee matkalle, kuka jää pois. Canadian Council of Churches (protestanttinen kirkkojen liitto) on lupautunut lähettämään edustajan, Canadan Black Coalition puhemiehenä on lakimies Charles Roach, mustien ihmisten siviilioikeuksien puolustaja, Toronton koululautakunnasta tulee edustaja, samoin Montrealin kaupungin valtuustosta.

Nämä ovat vain muutamia esimerkkejä siitä, miten laaja ja monipuolinen tulee olemaan Canadastakin edustus tähän tärkeään ja ajankohtaiseen kongressiin. Useat tunnetut henkilöt poliittiselta ja tieteelliseltä alalta ovat allekirjoittaneet tukensa kongressin ohjelmalle, kuten jotkut NDP Ontarion ja Liittohallituksen edustajat ja Toronton yliopistosta, josta myöskin tulee virallinen edustaja. Aavikkomaakunnista tulee maanviljelijöitä, länneltä kalastajia ja metsätyöläisiä ja toivottavasti myöskin Canadan intiaanien puhemies.

Kongressin työala on laaja. Työjärjestyksestä huomioin, että 6 päivän aikana on ainoastaan kaksi vapaata iltaa. Edustajat jaetaan eri työryhmiin, työaloja ovat: maailman rauha ja turvallisuus, luonnonsuojelu, kulttuuri ja sivistys, rotusyrjintä ,aliravittujen kansojen avustus, mainitakseni vain muutamia.

Mr Jim Forest, Maailman rauhanliiton sihteeristöstä Helsingistä on ollut nyt kesäkuulla matkalla Yhdysvalloissa ja Canadassa. Hän selosti kongressin laajuutta, valmisteluja ja sen tärkeyttä nykypäivänä. Valmistaviin kokouksiin on osallistunut 40 kansainvälistä ja 81 kansallista järjestöä 60:sta eri maasta. Hän sanoi, että kongressiin tulee osallistumaan henkilöitä useista yhteiskunnallisista ryhmistä, ja myöskin kongressiin virallisesti osallistuu United Nations Organization ja sen useita eri komiteoita.

Jim Forestille tehtiin kysymys: "Miksi kokouspaikaksi valittiin Moskova, miksi ei joku muu maa? Onko Neuvostoliiton hallitus kokouksen virallinen isäntä ja takaaja?" Johon hän vastasi: "Maailman rauhanliitto on kokouksen kokoontutsuja ja isäntä. Neuvostoliiton hallituksella ei ole mitään virallista osaa kongressissa, mutta ei rauhanyhdistykseet ja naisten liitot Neuvostoliitossa ovat olleet mukana valmisteluissa. Miksi pyysimme kokouspaikaksi Moskovan? Sen tähden, että missään muualla ei voida järjestää tyydyttävästi näin laajaa kongressia."

— ht.

Meksiko: Järkkymätön linja maan riippumattomuuteen

Jatkoa sivulta 4.

sesta suunnistautumisesta USA:n markkinoihin.

Meksiko oli ensimmäinen latinalaisamerikkalainen maa, joka tunnusti Neuvostoliiton v. 1924. Puhuessaan Meksikon ja SNTL:n suhteista presidentti Echeverria sanoi, että "nykyään etsimme uusia teitä yhteyksiemme laajentamiseksi, mikä mielestäni on eduksi molemmille maille".

— A. Kozlov.

Sosiaaliturva N-liitossa

Neuvostoliiton perustuslaki määrää, että maan kaikilla kansalaisilla on oikeus sosiaaliturvaan. Eleketurva käsittää kaikki kansalaiset: työläiset, toimihenkilöt, kolhoosityöntekijät, tieteen- ja taiteenharjoittajat sekä heidän perheenjäsenensä, nykyään Neuvostoliitossa on 42 miljoonaa eläkkeensaajaa. Lisäksi eläkeet, kuten on laita kaikkien muidenkin sosiaaliturvalajien kohdalla, maksaa valtiokokonaisuudessaan. Kansalaisten ei tarvitse maksaa niihin tuloistaan mitään.

Suurimman ryhmän muodostavat vanhuuseläkkeen saajat. Miehet pääsevät eläkkeelle 60- ja naiset 55-vuotiaana. Monille työntekijäryhmille ,esimerkiksi kaivos-, kemian- ja metallurgisessa teollisuudessa, kuljetusalalla, metsänhakkuissa, rakennuksilla ja tekstiilitehtaissa työskenteleville, on eläkeiäksi asetettu 55—50 vuotta miehille ja 50—45 vuotta naisille, ts. 5—10 vuotta alempi eläkeikä. Viidellä vuodella on alennettu eläkeikää sota invalideille ja henkilöille, jotka ovat työskennelleet kauan Ääripohjolassa.

Vanhuuseläkkeitä maksetaan ennen normaalien työvuosien ja eläkeiän täyttymistä monilapsisille äideille sekä sokeille työläisille ja toimihenkilöille.

ELÄKKEIDEN SUURUUS

Vanhuuseläkkeen suuruus on Neuvostoliitossa 50—75 prosenttia palkasta, jos tehtyjä työvuosia on mieshenkilöllä 25 vuotta ja naishenkilöllä 25 vuotta. Peruseläkkeeseen maksetaan erilaisia lisiä: yhteenlaskettuja tai yhtämittaisten työvuosien pituudesta tai esimerkiksi huollettavista. Työläisten ja toimihenkilöiden vanhuuseläkkeen vähimmäissuuruus on nykyään 45 ja maksimisuuruus 120 ruplaa.

Kolhoosityöntekijöiden aineellinen turva vanhuudessa tai työkyvyn menetyksen johdosta ei rajoitu vain valtioneläkkeen saantiin. Mahdollisuuksiensa mukaan jokainen kolhoosi pitää huolta entisistä työntekijöistään. Neuvostoliitossa on yleistynyt laajalle käytäntö, että kolhoosit maksavat työn veteraaneille lisiä kaikkiin eläkkeisiin. Kolhoosit rakentavat myös vanhuksille ja invalideille taloja, joiden ylläpidosta osuuskunta ottaa täysin huolehtiakseen. Niiden asukkaat saavat täyden turvan.

ELÄKELÄINEN JA TYÖ

Neuvostoliitossa otetaan huomioon voimien mukaisen työn myönteinen vaikutus vanhusten ja invalidien terveyteen. Työpaikoissa hyvin järjestetyn työsuojelun ansiosta eläkeiän saavuttaneet työläiset ja toimihenkilöt säilyttävät yleensä työkykynsä. Monet eläkeiän saavuttaneet jatkavat työntekoa entisessä työpaikassaan.

Kaikille työläisille, mestareille, alemmalle palvelushenkilökunnalle ja eräille muille henkilöryhmille, jotka ovat työssä palvelujen, opetustoimen tai terveydenhuollon alalla, vanhuuseläke maksetaan täysimääräisenä työn jatkumisesta huolimatta. Teknisen alan ammattihenkilöt saavat palkan lisäksi 50 prosenttia eläkkeestä ja Siperian, Ural:n ja Kaukoidän alueilla 75 prosenttia.

INVALIDIHUOLTO

Kaikki neuvostoliittolaiset invalidit saavat eläkettä. Halutessaan he voivat käydä työssä. Eläke säilyy silloin täysimääräisenä tai osaksi. Useissa tuotantolaitoksissa on järjestetty erikoisosastoja invalideja varten. Invalidit voivat saada maksuttomasti uuden ammatin erikoisopistoissa tai teknisissä ammattikouluissa. Lääkärit antavat suosituksen ammatin valinnasta. Opiskeluaikana invalidit saavat valtion täyden ylläpidon.

Erityisen hyvää huolta valtio pitää sotainvalideista. Välttämättömissä tapauksissa he saavat ilmaiseksi auton (7 vuoden välein se vaihdetaan uuteen) ja heillä on oikeus ilmaiseen matkustamiseen raitiovaunuissa, johdinautoissa, busseissa ja metrossa ja 50 prosentin alennus rautateillä, laivoissa ja lentokoneissa.

Kaikkien Neuvostoliiton kansalaisten ilmaisen sairaanhoidon lisäksi invalidit saavat huomattavia etuuksia. Heillä on esimerkiksi oikeus saada ilmaiseksi lääkkeitä, proteeseja ja ortopedisia jalkineita. Sosiaaliturvan elimet sekä ammattiliitto ja kansalaisjärjestö antavat invalideille vuosittain kymmeniä tuhansia ilmaisia tai alennettuja hoitopaikkoja parantoloissa ja lepokodeissa.

ÄITI JA LAPSI

Yksi neuvostovallan ensimmäisiä asetuksia oli asetus äitiyden suojelusta. Naisilla on Neuvostoliitossa yhtäläiset oikeudet miesten kanssa työhön ja palkkaan, virkistykseen ja sosiaaliturvaan. Etuoikeutetuimmassa asemassa ovat äidit. Raskaana olevilla naisilla ei saa teettää yli- eikä yötyötä. He saavat 112 kalenteripäivän pituisen äitiysloman, jolta ajalta maksetaan avustusta valtion sosiaalivakuutuksesta (mitään sosiaalivakuutusmaksuja heidän ei tarvitse maksaa). Yksinäiset ja monipuoliset äidit saavat valtiolta avustusta.

Kotona oleville äideille annetaan samoin kuin kaikille Neuvostoliiton kansalaisille ilmainen sairaanhoito kotona, klinikoissa ja sairaaloissa. Lisäksi odotusaikana naiset ovat lääkärien erityisen tarkkailun alaisena. Lapsen syntymän jälkeen huoltosisar tarkkailee sen terveyttä vuoden ajan, ja itse pienokainen saa ilmaiseksi tai alennettuun hintaan lasten erikoisravintoa.

Valtio huolehtii täysin vanhuksista ja invalideista, jotka eivät jostakin syystä voi asua perheessä tai ovat yksinäisiä. Heidän käytettävissään on internaattikoteja, joissa heidän ylläpitonsa tapahtuu kokonaan valtion kustannuksella ja joissa he saavat kaikki terveydenhuolto-, kulttuuri- ja yleiset palvelut.

Tällainen on pääpiirteissään Neuvostoliiton nykyinen sosiaaliturvajärjestelmä.

1975 MENNESSÄ

Vuoden 1971 keväällä pidetyssä NKP:n 24. edustajakokouksessa viitoitettiin ohjelma sosiaaliturvan kehittämiseksi edelleen yhdeksännen viisivuotissuunnitelman aikana. Paljon suunnitellusta on jo toteutettu. Heinäkuun alusta 1971 korotettiin työläisten ja toimihenkilöiden vanhuuseläkkeen vähimmäismäärä 1,5-kertaiseksi. Kolhoosien jäsenille korotettiin kaikkia eläkkeitä: vanhuuseläkettä, invalidieläkettä ja huoltajan menetyksen vuoksi maksettavaa eläkettä. Kolhoosityöntekijöiden vanhuuseläkkeen vähimmäissuuruus kasvoi yli 1,6-kertaiseksi.

Vuosina 1973—1974 aiotaan korottaa invalidieläkkeitä (keskimäärin 33 prosentilla) ja huoltajan menetyksen vuoksi maksettavaa eläkettä (keskimäärin 20 prosentilla). Käyttöön otetaan lisälapsiavustuksia, lisätään vanhusten ja invalidien hoitokoteja, laajennetaan työssä käyvien äitien huojennuksia (lisätään esimerkiksi sairaan lapsen hoitoa varten myönnettävien palkallisten lomapäivien määrää).

Neuvostoliiton sosiaaliturvajärjestelmän kehitys on tärkeä askel neuvostokansan hyvinvoinnin jatkuvan kohottamisen tiellä.

Vjatsheslav Feonov (APN)

NL:n 5-vuotissuunnitelma on ehtinyt puoliväliinsä

Moskova. — Neuvostoliiton yhdeksäs viisivuotissuunnitelma vuosille 1971—1975 on ehtinyt tasan puoliväliinsä.

Toteuttaessaan elämässä NKPn 24 .edustajakokouksen päätöksiä neuvostoihmiset ovat saavuttaneet tänä aikana uusia menestyksiä kommunismin rakentamisessa, kirjoitti Pravda sunnuntaina. Vuosina 1971—1972 noin 34 miljoonaa ihmistä alkoi saada korkeampia palkkoja, eläkkeitä ja stipendejä.

Pelkästään kahtena viisivuotissuunnitelman vuotena on uusiin asuintaloihin muuttanut noin 23 miljoonaa ihmistä, työläisten ja virkailijoiden keskipalkka on kohonnut 6,8 prosenttia ja kolhoositalonpoikien työpalkka 9,5 prosenttia.

Kansantalouden perusvarannot ovat lisääntyneet näinä vuosina 170 miljardilla ruplalla, kansantulo 10 prosenttia ,teollisuustuotannon yhteismäärä kasvoi melkein 15 prosenttia ja vähittäistavaranvaihto 14,3 prosenttia, väestölle annettavien palvelusten määrä 23 prosenttia.

Viisivuotissuunnitelman kolmantena ratkaisevana vuonna työn vauhti kasvaa kaikkialla, työkollektiivien sosialistinen kilpailu otettujen sitoumusten täyttämiseksi ennen määräaikaa laajenee edelleen.

Pravda kertoi, kuinka asiat sujuvat eräissä tärkeimmissä kohteissa, jotka ovat syntyneet yhdeksäntenä viisivuotiskautena.

Krasnojarskin vesivoimala siperialaisen Jenisei-joen varrella antaa päivittäin yli sata miljoonaa kilowattituntia sähköä.

Vuoden 1970 elokuussa valmistui Togliattin autotehtaan liukuhihnalta ensimmäinen auto. Kuluvan vuoden loppuun mennessä tehtaan portista ajaa ulos auto numero 1,000,000.

Ekibastuzin hiililouhosten työntekijät Kazahstanissa kohottavat louhosten tuoton viisivuotiskauden loppuun mennessä 56 miljoonaan tonniin vuodessa.

Länsi-Siperiaan, jossa on mitä rikkaimpia öljy- ja kaasuvaroja, rakennetaan 1,000 km pituista rautatietä Tjumen—Tobolsk—Surgut.

Lehti kertoo, että monet neuvostotasavallat ovat täyttäneet vuoden alkupuolen suunnitelman ennen määräaikaa. Neuvostoliiton eteläosassa on alkanut massiivinen sadonkorjuu.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki. — (Suomi-Seura) —

Tulvavesi valloitti Kuopion

Kuopion seutu koki rajuimman vesisateensa miesmuistiin. Vesimassat mursivat penkereitä ja teitä, syövyttivät katuja rikki ja tulvien kellareihin hukuttaen mm 13 poliisiautoa. Myrskytuuli sotki paikoin myös puhelin ja sähköverkkoja.

Rautatieliikenne Savon radalla katkesi aamupäiväksi. Kuopion keskustassa tulvavesi valloitti linja-autoaseman seudun ja katkaisi alikäytävien kohdalta kaupunkiin johtavat kadut. Liikkuvan poliisin autotalli linja-autoaseman aukiolla täyttyi vedestä katonrajaan ja autot jäivät veden alle. Yksin niiden kärsimät vahingot ovat yli 10,000 markkaa.

Risalan lentokentällä mitattiin sateen määräksi 55 millimetriä, mutta voimakkaan tuulen epäiltiin pienentäneen lukemaa. (HS)

Suomenlinna siirtyi hoitokunnan haltuun

Viaporin — Suomenlinnan 225 vuotta kestänyt sotilaallinen kausi päättyi valtion lipun noustessa sotalipun sijasta Ison Mustansaaren salkoihin.

Linnoituksen isännäksi vaihtui Suomenlinnan hoitokunta, joka valtioneuvoston päätöksellä perustettiin keväällä. Hoitokunnan hallintaan siirtyy museovirastolle kuulunut Suomenlinnan osa kokonaisuudessaan sekä huomattava osa puolustuslaitoksen alueesta ja rakennuksista.

Vain Pikku Mustasaari jää edelleen sotilasalueeksi. Myös Valmetin telakka- ja asuntoalueet säilyvät edelleen erillisinä yksikköinä saarella. (HS)

"Poroja pakettipelloille"

Etelän pakettipellot ja joutomaat voidaan saattaa hyödylliseen käyttöön porolaitumina. Näin väittää Saarijärven eläinlääkäri Veikko Ikkala. Sanojensa vakuudeksi Ikkala voi osoittaa omaa kahdeksanpäistä porotokkaansa.

Ikkalan mielestä porojen kasvattaminen Keski-Suomessa ei ole erikoisuuden tavoittelua. Kyseessä on kokeilu, jonka tulokset voivat hyödyttää maataloutta tarjoamalla uuden vaihtoehdon karjatalouteen. (HS)

Pablo Neruda puhuu Chilesta

Yhteenveto chileläisen runoilijan Pablo Nerudan vetoomuksesta, jossa hän viittaa maassa vallitsevaan sisällissodan uhkaan ja ehdottaa chileläisille taiteilijoille ja sivistyneistölle käytännön toimia uhkan paljastamiseksi sekä vetoaa kulttuurihenkilöihin kaikkialla maailmassa kohottamaan äänensä solidaarisuuden osoittamiseksi Chilessä meneillään olevalle kehitykselle ja sen demokraattiselle ratkaisulle!

"Isla Negran majapaikastani haluan tähdentää Chilen sivistyneistölle tämän hetken vakavuutta. Ulkomaiset ja chileläiset vehkeilijät käyvät kampanjaa ja suorittavat valmisteluja maassamme ja sen ulkopuolella Chilen syöksemiseksi aseelliseen taisteluun.

Oireet ovat ilmeiset ja niihin on suhtauduttava vakavasti.

Voimat, jotka ajavat tätä turmiollista tietä, ovat samat, jotka aiemmin pyrkivät maan taloudelliseen halvauttamiseen ja onnistuivatkin siinä osittain. Heidän suunnitelmansa olivat tuolloin — ja ovat nytkin — kiinteässä yhteydessä ITT:n ja CIA:n Chileä koskeviin kaavailuihin, jotka paljastuivat Yhdysvaltain kongressissa. Paljastuksista kävi selvästi ilmi suunnaton taloudellinen tuki, jonka nuo ulkomaiset elimet antoivat chileläisille vehkeilijöille. Ei ole mitään syytä olettaa, että lahjonta olisi lakannut, päin vastoin on luultavaa, että se on kasvanut entisestään vuoden 1973 vaalien edellä ja niiden jälkeen.

Taantumuksellinen toiminta, joka uhkaa tehdä jokaisesta chileläisestä kodista surutalon, on lyötävä takaisin. Se on sivistyneistön velvollisuus, ja meidän on tarttuttava siihen viipymättä.

Haluan pyytää tovereitani, että laatisimme yhdessä suunnitelman sisällissodan lietsojien paljastamiseksi sekä turmiollisen ja epäisänmaallisen vehkeilyn seurausten osoittamiseksi kansallamme.

Vetoan ystäviini, taiteilijoihin ja kulttuurityöntekijöihin latinalaisessa Amerikassa, Yhdysvalloissa ja Kanadassa, Euroopan maissa, Aasiassa, Afrikassa ja Oseaniassa antamaan apunsa, nostamaan äänensä, osoittamaan veljelliset tunteensa kansamme ja vapauden puolesta käymäämme taistelua kohtaan, rauhan puolesta, sisällissotaa, fasismia ja imperialismia vastaan.

Tiedämme ettemme ole yksin ja että Chilen mies ja nainen ovat tänään eri puolilla maailmaa humanismin asian ja vallankumouksellisen arvokkuuden vertauskuvia.

Chilen kansa tulee horjumatta puolustamaan valitsemaansa tietä, joka on saanut osakseen kaikkien maailman kansojen ymmärtämyksen ja ihailun."

Annetaan prinssin hallita maata sanoo senaattori

Washington. — Senaattori Edward Brooke esitti maanantaina, että Pekingin tukemalle prinssi Sihanoukille pitäisi antaa tilaisuus palata takaisin valtaan Kambodzhassa.

Hän sanoi sodankäyntiä Kambodzhassa epäinhimilliseksi, kalliiksi ja tehottomaksi.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

VAUNULASTIMYYNTI

Poiketkaa katsomassa jo tänään
CHESTERFIELD'ejä ...... $139—$399
MAKUUHUONEEN KALUSTOJA
säästätte $200 saakka
PATJOJA JA VUOTEITA
Patjat tai "Box" joustimet $19.95 läht.
Päälaudat .... 4.95 läht.
"Continental" vuoteita ... 39.95 läht.
JÄÄDYTTÄJIÄ
9 kuutioj. — tilaa 305 lbs. — 144.95
12.2 kuutioj. — tilaa 428 lbs. — 164.95
15.2 kuutioj. — tilaa 521 lbs. — 184.95
20.5 kuutioj. — tilaa 718 lbs. — 204.95
23 kuutioj. — tilaa 890 lbs. — 225.00
10 kuutioj. pystyjäädyttäjä — 189.95
5—kpl. keittiokalustoja $39.00 lähtien
Astiakaappeja .... $69.00 lähtien
13 KUUTIOJALAN JÄÄKAAPPEJA
Automaattinen $279
Huurrettomia $295
SÄHKÖHELLOJA .... $169. läht.
VÄRITELEVISIOITA $100 säästöllä
Ostot 90 päivää ilman korkoa

DISCOUNT FURNITURE
45 Elm St. W. Rautatien vieressä

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

GUY'S PLACE
Supertest gasoliinia ja öljyä
Ruokatarpeita
Leinalan leipomotuotteita
Copper Cliff Meijerin tuotteita
Maitoa jukittain (Jug) 3 kv. 99c
Cecuttin leipää 4 — 99c
Auki 8 ap. — 10 ill.
Long Lake Rd. Ester Rd. kulmassa

KAUNIITA
KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA
Poiketkaa hakemassa
kukkakalenterinne
LOUGHEED
FLOWER SERVICE
Puhelin 673-9595
252 Regent St. S.
Hazel kadun kulm.
22 Durham St. N.
President Motor Hotel
New Sudbury kauppakeskuksessa
SUDBURY

Vuokratkaa TV
tai
Omistakaa
vuokraamisen kautta
Viikottain tai kuukausittain
Väri- tai mustavalkoinen
A. K. Electronics
ANDY KANGUR
Soitt: 674-7241
Jälk. tunt. 673-7414

AUVO PELTOLA,
myyntiedustaja
realtor
Joseph ZAITZ
"PHOTO M.L.S."
KIINTEISTÖTOIMISTO
ARVIOINTEJA
Puh. 675-2446 — kotiin 674-6127
210 Cedar St., huone 206
Sudbury Ontario

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA — MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Postiosoite: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

MUISTILISTA

Suurjuhlanäytelmän, Miljoonapamaus, harjoitus on Finnish-haalilla tiistaina ja torstaina klo 7 ip.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7 ip. Tervetuloa mukaan laulamaan.

Suurjuhlakomitean kokous pidetään maanantaina, t.k. 16 pnä klo 7.34 Finnish-haalilla. Kaikki komitean jäsenet saapukaa kokoukseen.

Suurjuhlanäytelmä "Miljoonapamaus" esitetään ensikerran lauantaina, heinäkuun 28 pnä klo 7 ip. Finnish-haalilla. Saapukaa joukolla katsomaan hauskaa näytelmää.

Sudburyn Seurakerho kokoontuu heinä- ja elokuun aikana ainoastaan joka toinen viikko. Seuraava harjoitus- ja ajanvietetilaisuus on tiistaina, heinäkuun 17 pnä — kansantanhuharjoitukset klo 11.30 ap., kuntovoimisteluharjoitukset klo 12.30 ip. seura- ja ajanvietetuokio klo 1 ip. ja joukkolauluharjoitukset klo 3 ip. Uudet jäsenet tervetulleita!

Wanupin Sointu-kuoron harjoitukset Wanupin haalilla torstaisin kello 7 illalla. Tervetuloa laulamaan.

Beaver Laken Seurakerhon matka Nipissing järvelle heinäk. 25 p. Lähtö Saarisen kaupan luota klo 8 ap. Hinta on $4 jäseniltä ja $8 ei-jäseniltä. Ilmoittautukaa Elina Sandholmille puh. 866-2306. Tervetuloa.

Seuraava kerhon kokous pidetään Mannisella elokuun 10 p. klo 1 päivällä.

Beaver Laken Seurakerho lähtee Nipissingille

Beaver Laken seurakerho on päättänyt tehdä retken North Bayhin ja sieltä kuuden tunnin laivamatkan Nipissing järvelle 25 päivä heinäkuuta. Matkalle lähdetään kello kahdeksan aamulla Saarisen kaupan luota. Takaisin palataan samana päivänä. Matkalle aikovat ilmoittautukaa Elina Sandholmille, puh. 866-2306. Matka maksaa jäseniltä neljä dollaria ja ei-jäseniltä kahdeksan. Tervetuloa.

Seurakerhomme seuraava kokous pidetään Mannisella elokuun 10 p. klo 1 päivällä. — Elina.

KUOLLUT

Tyyne Halmela, Henry Kankaan aviopuoliso, 20 Cypress St. Sudburysta, kuoli Sudbury General sairaalassa maanantaina, heinäkuun 9 pnä. Hän oli 71 vuoden ikäinen. Suremaan jäi lähinnä tyttärensä mrs. Lennart (Lillian) Wähämaa, Sudburyssa ja mrs. Siina Halmela Suomessa, kaksi lastenlasta, 1 veli ja 1 sisko. Haudattiin Jackson & Barnard hautaustoimistosta Park Lawn hautausmaahan tiistaina, heinäkuun 10 pnä.

Frank R. Block, R.O. ja Roger Young, O.D.
OPTOMETRISTIT
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
CITY CENTRE, HUONE 216
Toisessa kerroksessa
SUDBURY, ONTARIO
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. klo 11 ap. — 9 ip.
Puh. 869-2920

KESTO-
KIHAROIDEN
KESKUS
Ensiluokkainen
— palvelus
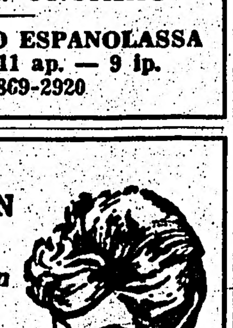
Balmoral
Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

Sudburyn Seurakerhon matka Providence Bayn puistoon elokuun 7 pnä

Sudburyn Seurakerhon seuraava huvimatka tehdään Providence Bay puistoon Manitoulin saarella tiistaina, elokuun 7 pnä. Matkalle lähdetään klo 8.30 aamulla Finnish-haalin edustalta ja palataan takaisin samana päivänä illan suussa. Sudburyn Seurakerhon jäsenille tämä matka on VAPAA, mutta ei-jäsenille se maksaa $5.00.

Providence Bayn puistossa on mainio hiekkaranta uimareille. Siinä voi uida heikommankin uimataidon omaavat, koska hietarannikko on matalaa.

Kaikkia kehoitetaan varaamaan eväät mukaansa ja tietysti uimahaluiset ottavat mukaan uimapuvun.

Ilmoittautumiset matkaan liittymisestä tehkää E. Sukselle, puhelin 673-5013. Tervetuloa viettämään virkistävä päivä Providence Bay-puistossa!

"Miljoonapamaus" Finnish haalilla lauantaina, 28 pnä

Suurjuhlanäytelmä "Miljoonapamaus" esitetään ensi kerran lauantaina, tk. 28 pnä Finnish-haalilla, alkaen kello 7 illalla. Tämä näytelmä on hurjan hauska "farssi", monine lauluineen ja tansseineen. Esitys on järjestetty erikoisesti silmälläpitäen Sudburyn ja ympäristön yleisöä ja suurjuhlien toimihenkilöitä jotka mahdollisesti eivät saisi monien tehtäviensä vuoksi tilaisuutta nähdä tätä näytelmää. Ja täten jää myös enemmän tilaa juhlavieraille päästä osalliseksi "Miljoonapamauksesta".

Tervetuloa ensi-iltaan.

— Pulmu.

Suurjuhlaan saapuvat laulajat, ohjelman esittäjät ja urheilijat

Suurjuhlaan Sudburyssa ja Wanupissa osallistuvat laulajat, soittajat, urheilijat, toimitsijat ja muut ohjelman suorittajat, jos haluatte, että teille järjestetään majoitus suurjuhlan aikana, olkaa hyvä ja ottakaa yhteys kenen hyvänsä allamainitun henkilön kanssa joko kirjoittamalla tai soittamalla: Laila Nordman, Site 13, Box 6, R.R.3, Sudbury, Ont., puhelin 694-4824, Hilda Kauppila, 431 Burton Ave., Sudbury, Ont., puhelin 674-0226 tai Eino Lehtola, 437 Bessie St., Sudbury, Ont., puhelin 673-4797. Samalla tiedottakaa kuinka monelle majoitusta halutaan, montako pariskuntaa, yksityistä naista tai miestä?

URHEILUKILPAILUT WANUPISSA 22 PNÄ

Sunnuntaina, heinäkuun 22 pnä pidetään Wanupissa urheiluseurojen Visan ja Alertsin toimesta urheilukilpailut, jotka alkavat kello 11 ap. Kenttä alkaakin olla jo melkoisessa kunnossa. Kahvia jms. tarjoillaan kenttäravintolassa. Siellä tavataan.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoituksesta

Täkäläisten kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on Impi Blom, Sudburysta lahjoittanut $5.00 miehensä Eino Blomin muistolle.

CSJ:n Sudburyn osaston sairas huoltokomitea esittää parhaat kiitoksensa lahjoituksesta.

Sudbury, Ont., Matteus-seurakunta

Haudattu: Ilmari Laakso 79 v. ja Allan Kauhanen 10 v.
Vihitty: Heimo Parviainen ja Kaija Tuohimaa.
Kastettu: Aaron Andrew Aikia.
SU 15.7 Sunnuntain aamukirkko klo 10, johtaa Erkki Janhunen. Piknikki Pentti Kerolla, 111 Nepahwin, klo 2. Monipuolista ohjelmaa ja kahvitarjoilu.
Su 22.7 Suomenkielinen jumalanpalvelus klo 10, jonka pitää pastori Rudolph Kemppainen Yhdysvalloista.
Tervetuloa tilaisuuksiimme!
— JMS.

HAUSKA JA PIRISTÄVÄ MATKA NIPISSINGILLÄ

Sudburyn seurakerholaisilla ja heidän ystävillään oli viime perjantaina hauska ja piirstävä laivamatka Nipissing-järvellä missä liikennöi yksi Canadan anihar-voista sisävesien huvilaivoista, Ontario Northland Boatlinesin "Chief Commanda" mikä tunnetaan kaiketin paremmin "The Chief" (johtaja) nimellä.

Matkaan osallistui kaikkiaan 136 miestä ja naista, joista puolisen tusinaa yli 80-vuotiaita, sormin ja varpain laskettava määrä vielä eläkeiän "onnellista aikaa" odottavia, muutamia teini-ikäisiä joukossa ja valtaosa jonkin aikaa eläkkeellä olleita, joilla on aikaa, halua ja tarvetta saada vaihtelua aivan liian usein yksitoikkoiseksi tulevaan elämäänsä.

Matkalle mentiin kolmella isohkolla linja-autolla joiden paikat oli ylösotettu viimeistäkin istuinta myöten. Perille saavuttiin kauniin kesäsään vallitessa juuri hyvissä ajoissa paikkojen saamiseksi ennen huvilaivan matkalle lähtöä mikä tapahtui kello 11.

Callanderissa, Ontariossa 1946 vesille laskettu "The Chief" on kokonaan raudasta tehty, 210 jalkaa pitkä alus, mikä tekee päivittäin yhden matkan North Baysta French-ojelle ja melkoisen matkan myös ylävirtaan jokea. Lisäksi laiva tekee perjantai-iltaisin erikoisen "kuutamo-huvimatkan" samalla reitillä varaten matkaan osallistuville tanssimusiikkia äänenlaajennuslaitteistonsa välityksellä.

Seurakerholaisten perjantainen huvimatka taisi olla ensimmäinen Canadan suomalaisten yhteinen suurempi ryhmämatka. Siellä ei liioin mitään "kannutettua musiikkia" tarvittu, sillä seurakerholaiset ystävineen lauloivat Rauhan ja Aarnen johdolla koko matkan niin bussissa kuin laivassakin miltei herkeämättä. Ilmeistä oli myös, että matkalaisten jalannousu oli vielä keveätä ja suhteellisen ketterää monista raskaista ikävuosista huolimatta.

Itse matka oli hyvin antoisa. Kuten sanottu, kaunis, miltei tyven vaikka pilvinen sää lisäsi osaltaan juhlatunnelmaa. Matkan johtaja, Edwin Suksi oli tehnyt hänelle ominaisella perinpohjaisuudella niin hyvät järjestelyt, ettei kenelläkään ollut mitään matkustajahuolia. Ja laivalla tarjoiltiin hyvää kahvia, voileipiä, piirakoita ja "poppia". Varsinkin kahvilla tuntui olevan kova menekki. Emäntien kerrottiin sanoneen, että seurakerholaiset söivät laivan muonat miltei viimeistä kannikkaa myöten.

Itse laivamatka on järjestetty luonnonkauniille reitille. Jos ei huomioida Nipissingin järven vetten tummuutta, niin matkalaisella on sillä reitillä paljon ihanaa nähtävää.

"Chief Commanda" sivuuttaa reitillään Camp Mac-Macin ja pysähtyy toisinaan puolimatkassa, kuten nytkin, varatakseen tarvikkeita "kämppäläisille". Nipissing on siksi suuri, ettei keskijärveltä näe "maata rannoiltakaan" muuten kuin ehkä hieman häämöittämällä. Järvellä ei ole paljoa saaria ennen kuin tullaan jokialueelle, missä niitä on tuhka tiheään kilpaillen keskenään, jos ei kauneudesta niin ainakin jylhästä komeudestaan.

Tämän alueen historian tuntevat kaikki canadalaiset, sillä juuri French jokea pitkin tuli Samuel de Champlain v. 1615 paikalle tietä länteen etsien. Vähän myöhemmin tulivat kuuluisat turkiskauppiaat käyttäen tätä reittiä ostaessaan, monesti pilkkahinnalla, kalliita turkiksia intiaaniheimoilta. Lyhyesti sanoen se oli Canadan suomalaisten yksi ensimmäinen, jos ei vallan ensimmäinen ryhmä-huvimatka tällä historiallisella reitillä.

Vaikka meitä sudburylaisia oli yli 130, niin laivassa oli kuitenkin huomattavasti muitakin, sillä se voi ottaa mukaansa 220 matkustajaa ja taata heille kohteliaan ja tyydyttävän palvelun. Matkalaisten joukossa oli mm. North Bayn Nugget-lehden reportteri sekä CBC:n radion edustaja, jotka kumpikin haastattelivat Edwin Suksea ja ilmaisivat mielihyvänsä tällaisesta hienosta seuramatkasta. Kuka tietää vaikka näistä "reisulaisista" kuultaisiin vielä CBC:n radiosta.

Matkalle lähdettiin kello yhdeksän aikaan aamulla ja takaisin tultiin ehkä hieman väsyneinä, mutta kuitenkin yleispiirtein hyvin tyytyväisinä kello 7 illalla.

— W.

Suurjuhlan ohjelma entistä antoisampi – yleisön osanotto entistä suurempi

Canadan Suomalaisen Järjestön ja Suomalais-Canadalaisen Amatööri Urheiluliiton yhteinen vuotuinen suurjuhla-aika lähestyy nopeasti. Ei ole enää kuin vähän yli kolme viikkoa aikaa juhlan alkamiseen.

Tämän kesän suurjuhlasta odotetaan entistä suurempaa ja arvokkaampaa. Sen ohjelma tulee olemaan entistä arvokkaampi ja antoisampi sekä ohjelman esittäjien ja juhlayleisön osanotto entistä suurempi. Jokaisen Canadan suomalaisen tulisi järjestää menonsa niin, että hänellä olisi tilaisuus elokuun ensimmäisen viikon vaihteessa osallistua Sudburyssa ja Wanupissa vietettävän suurjuhlan rientoihin, elokuun 3, 4, 5, ja 6 päivinä. Tämän suurjuhlan viikon loppu tarjoaa jokaiselle suomalaiselle nautintorikkaan, viihtyisän ja arvokkaan juhlahetken.

Perjantaina, elokuun 3 pnä klo 9-illalla alkaa tervetuliaistanssit Finnish-haalilla Sudburyssa. Nämä tanssit tulee olemaan riemukkaat karkelot, sen takaa Risto Hako-Ojan yhtyeen reipas soitto. Sisäänpääsy ainoastaan $1.50.

Lauantaina, elokuun 4 pnä klo 9 ap. alkaa SCAUL:n Mestaruuskilpailut Alertsin ja Visan kentällä Wanupissa.

Lauantaina klo 2 iltapäivällä alkaa laulu- ja soitto-ohjelma kentän esityslavalta. Tänä vuonna tämän lauantai-iltapäivän ohjelma on monipuolisempi ja värikkäämpi kuin ennen. Yhdistettyjen kuoro- ja orkesteriesitysten lisäksi kuullaan laulua Alertsin työltä, soittoa Karl Piilosen soittoyhtyeeltä, yhteislaulua eläkeläisten lauluryhmältä, joka on kookonpantu kolmen kerhon — Toronton, Thunder Bayn ja Sudburyn laulajista, käsittäen noin 100 laulajaa. Soittoa "Pohjolan pojat" soittoyhtyeeltä laulusolisteineen.

Tavallisen musiikkiväen lisäksi lauantain ohjelmassa esiintyvät nuoret ja ikinuoret. Se tulee antamaan arvokkuutta ja väriä päivän ohjelmalle. Koko päivän urheilu-, laulu- ja musiikkiohjelman saa seurata ostamalla juhlamerkin, joka maksaa ainoastaan $1.

Lauantai-iltana klo 6.30 esitetään Finnish-haalilla hauska huvinäytelmä "Miljoonapamaus". Näytelmässä on hyvät ja tottuneet näyttelijävoimat. Sen ohjauksesta vastaa Helen Grenon. Sisäänpääsy $2.00.

Lauantai - iltana juhlatanssit Laurentian yliopiston juhlasalissa, alkaen klo 9 illalla. Siellä juhlatunnelma on korkeimmillaan. Illan soitosta huolehtii tunnettu harmonikkamestarin Leo Niemen yhtye. Sisäänpääsy $2.00.

Sunnuntaina, elokuun 5 pnä jatkuu SCAUL:n mestaruuskilpailut Alertsin-Visan kentällä, alkaen klo 9 aamulla.

Sunnuntain juhlaohjelma alkaa klo 1 ip. Tämä päiväjuhla on aina ollut ja tulee tänäkin vuonna muodostumaan tämän suurjuhlan kohokohdaksi. Silloin kuullaan ja nähdään arvokkaat yhdistettyjen kuorojen ja orkesterien yhteisesitykset, juhlapuhe, arvo- ja kutsuvieraiden tervehdykset ym. ohjelmaesitykset.

Sunnuntai-iltana juhlakonsertti alkaen klo 8 illalla Mine-Mill haalin juhlasalissa, 19 Regent St. S. Arvokas ja sisältörikas ohjelma, jota kukaan ei voi sivuuttaa. Sisäänpääsy $2.00.

Seitsemästoista yhteinen suurjuhla päätetään läksiäistansseilla, jotka toimeenpannaan Wanupin haalilla sunnuntaina, alkaen klo 11 illalla ja jatkuen aamutunneille asti. Soitosta huolehtii suosittu "Pohjolan pojat" yhtye laulusolisteineen. Sisäänpääsy $1.50.

Canadan suomalaiset, tulkaa viettämään nautintorikas ja arvokas viikonloppu Suurjuhlassa Wanupissa ja Sudburyssa! Kaikki tervetulleita! — E.S.

Linja-autopalvelu suurjuhlapaikalle Wanupiin ja takaisin

Suurjuhlakomitean toimesta on järjestetty linja-autopalvelu juhlapaikalle Wanupiin ja takaisin. Charterways yhtiön linja-autot lähtee Finnish-haalin edustalta kumpanakin päivänä, lauantaina ja sunnuntaina, elokuun 4 ja 5 päivinä seuraavasti:

Lauantaina, elokuun 4 pnä, klo 7.30 ja klo 11 ap.

Sunnuntaina, elokuun 5 pnä, klo 8 ap. ja klo 11 ap.

Takaisin Wanupista heti ohjelman päätyttyä.

Kyytimaksu on ainoastaan 50 senttiä yhtäällepäin.

Linja-auto ottaa matkustajia matkan varrelta Caswell hotellin ja neljäntien risteyksestä. — E.S.

"Sairas dollari" on edelleen alamäessä

Yhdysvaltain dollarin vauhdikas alamäkeen meno aiheutti viikon lopulla huolestuneisuutta länsimaailman finanssimarkkinoilla.

Ranskan presidentti Georges Pompideau sanoi, että finanssitilanne on huononemassa ja että kaikki maat näyttävät tulevan vedetyksi mukaan.

Frankfurtin pörssissä USA:n dollarin arvo oli keskiviikkoiltana 2.355 Saksan markkaa. Saksan markkaan verraten USAn dollari arvo oli keskiviikkona noin 27 prosenttia alhaisempi mitä se oli vuoden alussa (3.20 Smk.)

Vuoden alkupäivistä lukien on tehty useita siirtoja valuuttamarkkinoilla, sisältyen niihin 10-prosenttinen dollarin devalvointi, Saksan markan revalvointi kaksi kertaa eli yhteensä 8.5 prosenttia ja dollarin arvon aleneminen sen jälkeen.

Heinäkuusta 1971 lähtien US-An dollari on devalvoitu 31-prosenttisesti Saksan markkaan verraten, 26-prosentisesti Japanin jeniin verraten jne.

Yhdysvaltain dollariin tehokkaasti sidotun Canadan dollarin devalvointi toisten tärkeiden finanssimaiden valuuttoihin verraten jatkuu edelleen ilman mitään virallista devalvointia.

Liittohallituksen finanssiministeriön laskelmien mukaan tämä dollarin arvon aleneminen on auttanut Canadan vientiliikkeitä jossakin määrin. Toisaalta se, kun Canadan dollarin arvo on noussut noin 8 prosenttia Yhdysvaltain dollariin verraten, vie valtaosan Canadan vientipiirien devalvaatiosta saamista eduista sillä US-A:han menee 79-prosenttisesti Canadan vientitavara.

Puhelimien salakuuntelua Quebecissa

Montreal. — La Presse-lehti sanoo, että Quebec'n poliisin salakuuntelu-operaatio on laajentunut pormestari Jean Drapeaun sekä maakunnan yleisten asiain ministerin ja joidenkin Olympialaiskomitean jäsenten koteihin ja toimistoihin.

Lehti sanoo, että rikollisten toimintaa Quebecissa tutkiva maakuntapoliisin erikoisryhmä on äskettäin yhdistänyt puhelimen salakuuntelulaitteet Drapeaun kotiin ja toimistoon, mutta jostakin "tuntemattomasta syystä" operaatioita ei ole vielä järjestetty.

Saman lähteen mukaan yleisten asiain ministerin Oswald Parentin puhelimiin kotona ja toimistossa oli kiinnitetty kuunteluvälineet jo viime vuonna. Bell-puhelinyhtiön sanotaan paljastaneen tämän.

Quebecin poliisien tähtäimenä sanotaan olevan tärkeiden urakoiden luovuttamisasiain tarkkailu.

Sydäninfarktin vastustamista

Hamburi (DeD). — Saksan liittotasavallassa sydäninfarkti on jo ensimmäisellä tilalla kuolleisuustilastoissa, se on jättänyt syövänkin toiselle tilallle. V. 1971 esimerkiksi oli tilaston mukaan 731.000 kuolemantapausta, joista n. 333, 000 johtui verenkiertohäiriöistä (miltei 10,000 enemmän kuin edellisenä vuonna). Sydäninfarkti näytteli pääosaa.

Jo joitakin kuukausia professori Horst Dörken on Hampurin yliopiston klinikoilla harrastanut "tempausta" sydäninfarktin vastustamiseksi. Hänen työryhmäänsä kuuluu lääkäreitä, sosiaalitiedemiehiä, psykologeja ja tilastomiehiä. Heidän tarkoituksenaan on suorittaa testejä suuryhtiöissä ja muillakin työpaikoilla. Näin toivotaan saatavan selville, mitkä tekijät arkipäivän työssä vaarantavat ihmisten terveyttä nimenomaan sydäntukoksia ajatellen.

Työpaikan olosuhteiden ohella otetaan huomioon työntekijäin sosiaalinen tilanne, jotta saataisiin näyttöjä terveydentilan ja sosiaalimaailman mahdollisista suhteista. Lisäksi on suunnitteilla tilastoviraston taulukko, josta ilmenisi tarkka sydäninfarktien ja -kuolleiden lukumäärä. Vielä liittyy "tempaukseen" 3900 parantuneen sydäntukospotilaan tarkkailu "vastaavin kontrolliryhmin" — sekä työpaikoilla että kotona. Tiedemiehet haluavat näistä sellaisia tietoja, jotka auttaisivat edelleen toisia potilaita hoidettaessa ja kuntoutettaessa.

Gerda Dehnke.

KUOLLUT

Tyyne Kangas

(o.s. Halmela

kuoli Sudbury General-sairaalassa maanantaina, heinäkuun 9 pnä 1973 ollen 72 vuoden ikäinen.
Lähinnä kaipaamaan jäivät, puolisonsa Henry Kangas, 20 Cypress St., Sudbury ja tyttärensä mrs. Lennart Wähämaa (Lillian), Sudburyssa; kaksi lapsen poikaa sekä äitinsä mrs. Siina Halmela, yksi veli ja viisi siskoa Suomessa.
Vainaja lepää Jackson & Barnard hautustoimistossa, 233 Larch Street. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista torstaina, kello 1.30 iltapäivällä Park Lawn hautausmaahan.

Lähettäkää
erikoisonnittelunne
CSJ:n ja SCAUL:n
kulttuuriväen yhteiselle
SUURJUHLALLE
jota tänä vuonna vietetään
Sudburyssa ja Wanupissa!

Elokuun 3, 4 ja 5 päivänä vietetään Sudburyssa ja Wanupissa suomalaisen kulttuuriväen vuotuinen SUURJUHLA.

Vapaus ilmestyy erikoisena SUURJUHLANUMERONA heinäkuun 18 päivänä.

Valitkaa alla olevista onnittelumalleista joko $3.00 tai $4.50 hintainen. Onnittelunne voitte lähettää maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antaa paikkakuntanne asiamiehille.

PARHAINTA ONNEA JA MENESTYSTÄ
kulttuuriväen vuotuiselle
SUURJUHLALLE!
(Nimi)
(Osoite)
HINTA $3.00

Parhaimmat
onnittelumme
yhteiselle vuotuiselle
SUURJUHLALLE!
Hauskaa juhla-aikaa kaikille!
(Nimi)
(Osoite)
HINTA $4.50

Liittykää satojen ja tuhansien onnitelijain joukkoon!

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ontario